

Møteinnkalling

Utval:	Ulvik herad, Kontrollutvalet
Møtestad:	Ulvik herad, Biblioteket
Dato:	16.02.2024
Tid:	10:00

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved å ringa til Helge Inge Johansen tlf. 402 03 664 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982. Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering. Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Anders Kristoffer Opheim
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
seniorrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Kommunedirektør/Rådmann

Sakliste

Utvalls- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 1/24 GK 2/24	Godkjenning av innkalling og sakliste Godkjenning av møteprotokoll frå møte 07.12.2023 Politiske saker	2024/8	
PS 1/24	Forvaltningsrevisjon - kjøp av tenester frå andre kommunar - handlingsplan	2022/337	
PS 2/24	Kommunedirektør orienterer om kommunaløkonomisk berekraft i Ulvik herad	2022/329	
PS 3/24	Orientering frå kommunedirektør - nytt frå heradet	2022/226	
PS 4/24	Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll perioden 2024-2028	2023/418	
PS 5/24	Årsmelding 2023 for kontrollutvalet	2024/21	
PS 6/24	Møteplan 2024 for kontrollutvalet	2024/27	
PS 7/24	Eventuelt Referat saker	2022/227	
RS 1/24	Møteprotokoll frå møte i Heradsstyret 13.12.203 gjeldande budsjettsaka for kontrollutvalet	2024/18	
RS 2/24	Årsmelding mobbeombodet i Vestland 2022-2023	2024/16	
RS 3/24	FKT - medlemsinformasjon desember 2023	2022/221	

GK 1/24 Godkjenning av innkalling og sakliste

Ulvik herad

Sekretariat for kontrollutvalet

Saksframlegg

Saksnr: 2024/8-1
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	2/24	16.02.2024

Godkjenning av møteprotokoll frå møte 07.12.2023

Møteprotokoll frå møte 07.12.2023 er vedlagt saka.

Møteprotokoll

Utval:	Kontrollutvalet
Møtestad:	Hauge-senteret, HST-salen
Dato:	07.12.2023
Tid:	10:00 - 12:30

Følgjande faste medlemmer møte:

Namn	Funksjon	Representerer
Anders Kristoffer Opheim	Leiar	V
Alf Gunnar Sortland	Nestleiar	AP
Harald Gorm Johnsen	Medlem	SV
Hans Åge Ohnstad-Johansen	Medlem	H
Maria de Fatima Vestrheim-Gomez	Medlem	V

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgjande varamedlemmer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Andre som møte

Janne Eraker	Revisjonssjef/dagleg leiar, Vestlandsrevisjon IKS
Arne Gilbakken	Forvaltningsrevisor, Vestlandsrevisjon IKS
Helge Inge Johansen	Spesialrådgjevar, Vestland fylkeskommune

Anders Kristoffer Oppheim
utvalsleiar

Helge Inge Johansen
utvalssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 7/23	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 8/23	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 12.10.2023	2022/223	
	Politiske saker		
PS 23/23	Rutinar gjeldande kontrollutvalet for perioden 2023-2027	2023/504	
PS 24/23	Evaluering av arbeidet i kontrollutvalet for valperioden 2019-2023	2023/504	
PS 25/23	Engasjementsbrev frå revisor	2022/222	
PS 26/23	Vestlandsrevisjon IKS presenterer interimrevisjonsrapport for 2023	2022/218	
PS 27/23	Prosjektplan for ROV - analyse og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2024-2028	2023/418	
PS 28/23	Orientering frå kommunedirektør	2022/226	
PS 29/23	Eventuelt	2023/503	
	Referat saker		
RS 6/23	Forum for kontroll og tilsyn - info oktober 2023	2022/221	
RS 7/23	VS: INVITASJON TIL KURS OG KONFERANSER	2023/506	

Godkjenningsaker

GK 7/23 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det kom ingen merknad til innkalling og sakliste.

Vedtak

Innkalling og sakliste vart godkjent.

GK 8/23 Godkjenning av møteprotokoll frå møte 12.10.2023

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det framkom ikkje merknad til møteprotokoll frå møte 12.10.2023.

Vedtaket var samrøystes.

Vedtak

Møteprotokoll frå møte 12.10.2023 vart godkjent.

Politiske saker

PS 23/23 Rutinar gjeldande kontrollutvalet for perioden 2023-2027

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek rutinar for kontrollutvalet til etterretning.
2. Kontrollutvalet er informert om og tek til etterretning reglar for teieplikt.
3. Kontrollutvalet er samde i at det er leiår i utvalet som kan uttale seg til media på vegne av utvalet.
4. Kontrollutvalet sine medlemmer får abonnement på tidsskriftet «kontroll & revisjon».
5. Kontrollutvalet vil prioritere at nokon frå utvalet deltek på ein eller fleire av konferansane for kontrollutval i 2024.
6. Kontrollutvalet vil prioritere at alle medlemmene deltek på folkevaldopplæring for kontrollutvala på Solstrand 2024.
7. Kontrollutvalet vedtar at utvalsleiar kan melde seg på kontrollutvalgslederskolen del 2 på Gardermoen 05. – 06.02.2024.
8. Første møte i kontrollutvalet i Ulvik herad i 2024 vertxx.xx.2024.

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kontrollutvalet gjekk gjennom rutinane for kontrollutvalet. Alle medlemmane er påmeld folkevaldopplæringa på Solstrand i februar. Frå før har sekretariatet motteke påmelding

frå fire av medlemmane. Maria melde seg på i møte. Det er over 100 påmelde og sekretariatet har bestilt 100 rom. Maria står på venteliste til rom.

Alle medlemmane i kontrollutvalet ønskjer å delta på fagdag 8. januar 2024 der Vestlandsrevisjon står som arrangør. Utvalsleiar får fullmakt til å undersøkje om det er andre budsjettmidlar til dette, uti frå at det i budsjettforslag for 2024 er begrensa midlar til opplæring. Budsjettet til kontrollutvalet er ikkje vedteke, men vert handsama i heradsstyremøte 13.12.23.

Vedtaket vart samrøystes vedteke

Vedtak

1. Kontrollutvalet tek rutinar for kontrollutvalet til etterretning.
2. Kontrollutvalet er informert om og tek til etterretning reglar for teieplikt.
3. Kontrollutvalet er samde i at det er leiar i utvalet som kan uttale seg til media på vegne av utvalet.
4. Kontrollutvalet sine medlemmer får abonnement på tidsskriftet «kontroll & revisjon».
5. Kontrollutvalet vil prioritere at nokon frå utvalet deltek på ein eller fleire av konferansane for kontrollutval i 2024.
6. Alle medlemmene deltek på folkevaldopplæring for kontrollutvala på Solstrand 2024. Utvalsleiar skal undersøkje om det er budsjettmidler til at medlemmane i kontrollutvalet kan delta på fagdag 8. januar 2024, budsjett for kontrollutvalet vert vedteke av heradsstyret 13.12.23.
7. Kontrollutvalet vedtar at utvalsleiar kan melde seg på kontrollutvalgslederskolen del 2 på Gardermoen 05. – 06.02.2024.
8. Første møte i kontrollutvalet i Ulvik herad i 2024 vert 16.02.

PS 24/23 Evaluering av arbeidet i kontrollutvalet for valperioden 2019-2023

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet sluttar seg til evalueringa frå kontrollutvalet for valperioden 2019 - 2023.
2. Utvalet ber sekretariatet om å arbeide vidare med evalueringpunkta.

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kontrollutvalet gjekk gjennom evalueringa frå førre valperiode.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet sluttar seg til evalueringa frå kontrollutvalet for valperioden 2019-2023.
2. Utvalet ber sekretariatet om å arbeide vidare med evalueringspunkta.

PS 25/23 Engasjementsbrev frå revisor

Forslag til vedtak

1. Engasjementsbrevet frå Vestlandsrevisjon IKS datert 27.11.2023 vert teke til vitande.
2. Ved eventuelle avvik mellom engasjementsbrevet og avtalen mellom Vestlandsrevisjon IKS og Ulvik herad vil avtalen ha førerrett.

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Revisjonssjef/dagleg leiar orienterte om saka.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Engasjementsbrevet frå Vestlandsrevisjon IKS datert 27.11.2023 vert teke til vitande.
2. Ved eventuelle avvik mellom engasjementsbrevet og avtalen mellom Vestlandsrevisjon IKS og Ulvik herad vil avtalen ha førerrett.

PS 26/23 Vestlandsrevisjon IKS presenterer interimrevisjonsrapport for 2023

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimrevisjon 2023 for Ulvik herad frå Vestlandsrevisjon IKS til orientering.

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Revisjonssjef/dagleg leiar orienterte om interimrevisjonen for 2023 og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimrevisjon 2023 for Ulvik herad frå Vestlandsrevisjon IKS til orientering.

PS 27/23 Prosjektplan for ROV - analyse og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2024-2028

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber Vestlandsrevisjon IKS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Ulvik herad og verksemda i heradet sine selskap og av Ulvik herad sin eigarskap i selskap med ein timeressurs på inntil 140 timar inkl. planarbeidet
2. Vidare ber kontrollutvalet Vestlandsrevisjon IKS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet i 2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggest fram for heradsstyret i juni 2024.

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Revisjonssjef/dagleg leiar og forvaltningsrevisor orienterte om prosjektplan gjeldande ROV.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber Vestlandsrevisjon IKS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Ulvik herad og verksemda i heradet sine selskap og av Ulvik herad sin eigarskap i selskap med ein timeressurs på inntil 140 timar inkl. planarbeidet
2. Vidare ber kontrollutvalet Vestlandsrevisjon IKS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.

3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet i 2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggast fram for heradsstyret i juni 2024.

PS 28/23 Orientering frå kommunedirektør

Forslag til vedtak

Informasjonen vart teken til orientering

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Saka vart utsett til neste møte, grunna at kommunedirektør ikkje var innkalla til dette møte, men kontrollutvalet ønskjer at det vert gitt ein slik orientering i

første møte i 2024.

Vedtaket vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet ber om at kommunedirektør kjem til første møte i kontrollutvalet i 2024.

PS 29/23 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

PC-utstyr til medlemmane i kontrollutvalet.

Nokre av medlemmane i kontrollutvalet har fått ny pc. Kontrollutvalet ber om at alle medlemmane får same utstyr, og ber om at ordførar/kommunedirektør ordne med dette.

Vedtak

Kontrollutvalet ber om dei av medlemmane i kontrollutvalet som ikkje har fått PC-utstyr får dette.

Referat saker

RS 6/23 Forum for kontroll og tilsyn – info oktober 2023

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det kom ikkje fram noko spesielt ved handsaming av referatsaka.

Vedtaket vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tar referatsaka til orientering.

RS 7/23 VS: INVITASJON TIL KURS OG KONFERANSER

Saksprotokoll 07.12.2023 - Ulvik herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det kom ikkje fram noko spesielt ved handsaminga av referatsaka.

Vedtaket vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tar referatsaka til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2022/337-10
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	1/24	16.02.2024

Forvaltningsrevisjon - kjøp av tenester frå andre kommunar - handlingsplan

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet ber om at kommunedirektør kjem med ny status på handlingsplanen gjeldande kjøp av tenester frå andre kommunar til møte 06.09.2024.

Samandrag

Heradsstyret vedtok innstillinga frå kontrollutvalet i møte 13.12.2023. Dette er første oppfølging etter denne forvaltningsrevisjonsrapporten. Kommunedirektør har laga eit notat om saka som er med som vedlegg. Kommunedirektør kjem til møtet og orienterer om saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Handlingsplan forvaltningsrevisjon kjøp av tenester hst-133-23

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Heradsstyret gjorde slikt vedtak i møte 13.12.2023 (HST - 133/23):

Heradsstyret ber kommunedirektør om å:

1. Sørge for at Ullensvang kommune som vertskommune, legg fram dokumentasjon som viser samla drifts- og lønnsutgifter knytt til heile Hardanger Barnevern. Dette er også viktig dersom heradet skal krevja tilbake eventuelle midlar etter den stor kostnadsauken i 2021 og 2022. Vidare at det vert dokumentert eventuelle refusjonar frå statleg hald samt utgifter som skal dekkjast særskilt av ein part i vertskommune-samarbeidet. Dette er viktig for å sikra tilfredsstillande internkontroll.
2. Vurdera ulike alternativ for organisering av barnevernsarbeidet. Dette kan gi betre økonomi og styrka samarbeidet med skulen og PPT-tenesta.
3. Dersom Ulvik herad fortset i Hardanger Barnevern må kommunedirektøren sørge for å få retta opp i feil og manglar i eksisterande vertskommuneavtale. Dette gjeld dei nye økonomiske føresetnadene med bortfall av Støtte frå Statsforvaltaren og fordeling av driftsutgifter jf. Ullensvang kommune sitt behov.
4. Syta for at driftsbudsjettet for Hardanger Barnevern vert oppjustert i tråd med den nye finansieringsmodellen for drift av barnevernet sine stillingar/årsverk.
5. Sørge for at gjeldande mangelfull praksis kring fast kontordag for barnevernet i Ulvik kjem på plass i høve vertskommuneavtalen med Hardanger Barnevern
6. Vurdera om ansvaret for det kommunale barnevernet bør leggjast til oppvekstsektoren jf. at dette tenesteområdet har meir direkte kontakt med barn og unge i Ulvik herad.
7. Heradsstyret ber og om at det vert laga ein prioritert handlingsplan til første møte i 2024, som viser kvar tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådinga i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga. Prioritert handlingsplan vert å senda kontrollutvalet sitt sekretariat innan 15.01.2024.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å følgje opp kommunestyret sine vedtak etter revisjonsrapportar, jf. kommunelova § 23-2, e.

Vurderingar og verknader

Sekretariatet har motteke notat frå kommunedirektør gjeldande saka. Denne er vedlagt saka. Kontrollutvalet må diskutere ut i frå saksframlegg og vedlegg, samt det som kjem fram av informasjon frå kommunedirektør i møtet, kva ein skal gjere vidare med saka.

Sekretariatet tilrår at kommunedirektøren kjem til møte 06.09.2024 med ein ny orientering.

Konklusjon

Det vert tilrådd frå sekretariatet at kontrollutvalet ber kommunedirektør om ny status på handlingsplanen til møte i kontrollutvalet 06.09.2024.

Handlingsplan jf HST-133/23 vedk Forvaltningsrevisjon på kjøp av tenester frå andre kommunar med frist 15.01.2024

Utarbeidd av: Kommunedirektør Thore Hopperstad

Bakgrunn:

Pkt 7 i samrøystes vedtak i HST-133/23: Heradsstyret ber om at det vert laga ein prioritert handlingsplan til første møte i 2024, som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å fylgja opp tilrådinga i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga. Prioritert handlingsplan vert å senda Kontrollutvalet sitt sekretariat innan 15.01.2024.

Nr	Tiltak	Frist	Ansvarleg	Status
1.	Sei opp avtalen med Voss herad om PPT og kommunepsykolog	31.12.2023	Kommunedirektør	Ok
2.	Sei opp avtalen med Ullensvang kommune om barnevern	31.12.2023	Kommunedirektør	Ok
3.	Utgreie nytt tenesteområde i eigen regi, med arbeidstittel «Familiens Hus», der barnevern, PPT, kommunepsykolog, skulehelseteneste, logoped, m.m. inngår.	31.12.2024	Kommunalsjef oppvekst (i samarb med kommunalsjef helse.	I gang
4.	Tilsetja prosjektleiar/avdelingsleiar for «Familiens Hus»	Våren 2024	Kommunalsjef oppvekst	Under arbeid
5.	Vurdera organisatorisk plassering av «Familiens Hus»; Oppvekst eller Helse	31.12.2024	Kommunedirektør	
6.	Vurdera oppseiing av logoped og tilsetja eigen logoped i %-stilling.	30.06.2024	Kommunedirektør	Under utgr.
7.	Sendta formelt brev til Statsforvaltaren og be om bistand til å få ut fulle rekneskap frå Ullensvang kommune for barneverntenesta for åra 2018-2023.	29.02.2024	Kommunedirektør	
8.	Revisjonsgjennomgang for Ulvik sin del av rekneskapa for barneverntenesta, når dei er mottekne (åra 2018-2023), for å sjå desse opp mot våre rekneskap for tenesta.	31.12.2024	Kommunedirektør bestiller oppdrag frå Vestlandsrevisjon IKS	
9.	Tilsetjing av medarbeidarar til «Familiens Hus», med startdato (helst) 01.12.2024	31.08.2024	Kommunalsjef oppvekst (saman med kommunalsjef helse og hovudtillitsvald)	
10.	Dersom me ikkje kjem i mål med å etablere «Familiens Hus» med respektive tenester; starte forhandling med kommunar om kjøp av PPT, barnevern og kommunepsykolog, med mål om å kjøpe alle tenester frå ein og same kommune.	31.12.2024	Kommunedirektør	
11.	Startdato for «Familiens Hus» i Ulvik	01.01.2025	?	

Oppdatert januar 2024

Saksframlegg

Saksnr: 2022/329-6
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	2/24	16.02.2024

Kommunedirektør orienterer om kommunaløkonomisk berekraft i Ulvik herad

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek kommunedirektør si orientering gjeldande kommunaløkonomisk berekraft i Ulvik herad til orientering
2. Utvalet ber om ei ny orientering frå kommunedirektør i første kontrollutvalsmøte i 2025, med frist for levering av notat eller alternativt skriftleg tilfang til sekretariatet innan 15.01.2025

Samandrag

Kontrollutvalet vil i dette møte få ei orientering gjeldande Ulvik herad sitt arbeid med kommunaløkonomisk berekraft.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskreven underskrift

Vedlegg

- 1 Økonomisk berekraft utgreiing 240124v2

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I samband med Forum for Kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse 01. – 02.06.2021, vart det m.a. fokusert på kommunal økonomisk berekraft (KØB). Det blir i den samanheng vist til kommunelova §§ 14-1 og 14-2.

Kommunelova (KL) § 14-1 omhandlar grunnleggjande krav til økonomiforvaltninga i kommunen.

Her står det:

- *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.*
- *Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.*
- *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelse kan innfris ved forfall.*

Det er dette som vert kalla kommunal økonomisk berekraft (KØB).

For å ivareta økonomisk berekraft over tid, har kommunen plikt til å fastsette finansielle måltal, jf. KL § 14-2:

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta:

- a) *økonomiplanen og årsbudsjettet*
- b) *årsregnskapene og årsberetningene*
- c) *finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi*
- d) *regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)*
- e) *regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).*

Videre står det i kommunelova § 23-2 m.a. dette:

Kontrollutvalget skal påse at:

- a) *Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) *Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*

Kontrollutvalet behandla sak gjeldande kommunaløkonomisk berekraft i møte 08.12.2022 og vedtok følgjande:

1. Kontrollutvalet ber kommunedirektøren kome i første møte i 2023 for å gjere greie for status for kommunal økonomisk berekraft i Ulvik herad.
2. Utgreiinga kan m.a. innehalde informasjon om status på:
 1. Finansielle måltal
 2. Aktuelle regelverk
 3. Vedlikehaldsetterslepet i kroner på f.eks.:
 - a) Heradet sine bygg?
 - b) Heradet sine veier, inkludert tunellar og bruer?
 - c) Heradet sine kaianlegg?
 - d) Annan infrastruktur i heradet som vatn og avløp
 4. Er det utarbeidd planar for korleis eventuelt vedlikehaldsetterslepet skal takast inn att?
3. Kontrollutvalet ber om at notat som grunnlag for utgreiinga vert sendt sekretariatet innan 31.01.2023.

Kontrollutvalet fekk ei ny orientering i møte 02.03.2023, der kontrollutvalet vedtok:

1. Kontrollutvalet tek kommunedirektør si orientering gjeldande kommunaløkonomisk berekraft i Ulvik herad til orientering
2. Utvalet ber om ei ny orientering frå kommunedirektør i første kontrollutvalsmøte i 2024, med frist for levering av notat eller alternativt skriftleg tilfang til sekretariatet innan 15.01.2024

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka ved at utvalet skal sjå til at rekneskapen blir revidert på ein trygg måte og kontrollere at den økonomiske forvaltninga vert ivareteken i samsvar med gjeldande føresegner og vedtak, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

I tråd med vedtaket i kontrollutvalet 08.12.2023 er det avtalt at kommunedirektør kjem i dette møtet for å gjere greie for status for kommunal økonomisk berekraft i Ulvik herad. Sekretariatet har motteke eit notat i saka som er vedlagt. Kommunedirektør kjem til møtet og orienterer om saka.

I notat frå kommunedirektør kjem mellom anna dette fram:

- Netto driftsresultat – måltal 1,75% av driftsinntektene er brote for einskilde år i økonomiplanperioden
- Disposisjonsfond – mål om at dette skal vera 10 % av driftsinntektene
- Brutto renter og avdrag – mål om at dette over tid skal vera lågare enn 10 % av driftsinntektene
- Budsjettokumentet – hadde ambisjonar om å betra detaljnivået på alle einingane for budsjettet for 2024, men det vart ikkje gjennomført bart til budsjettfristane
- Måltal til budsjettet for 2025 – alle einingane har fått i oppgåve og vurdere eigne måltal fram til budsjettet for 2025
- Økonomireglement/finansreglement – vart revidert i 2021, der endringar gjeldande i gjeldande lovverk på økonomi- og finansområdet vert teke inn. Det vart også gjort endringar gjeldande frå 2020, med bakgrunn i ny kommunelov
- Kommuneplanens samfunnsdel er under revidering – planen vart utsett til 2024 og vil vera ein del av folkevaldopplæringa i januar som ein «Workshop»
- Statsys – innkjøp av Statsys for å få ei betre rapportering på økonomiområdet. Vurdere å utvide Statsys til ein full planplattform, der kommuneplan vert knytt opp mot øvrige planar, heilt fram til budsjett- og økonomiplan
- Nytt økonomisystem – konkurransen skal vera avslutta med endeleg utfall 12 mars.
- Vedlikehaldsetterslep Heradet sine bygg – 21,5 mill. kr i etterslep, er stort sett i rute med gjennomføring av tiltak i tråd med planen
- Vedlikehaldsetterslep Heradet sine vegar, tunnelar og bruer –Eigen plan vedteken i 2019 - Estimert vedlikehaldsbehov med 11 mill. kr. for perioden 2020-2027. Heradet har ingen kommunale tunnelar
- Vedlikehaldsetterslep kaianlegg – har løyvd kr. 300 000 til utbetring av kaianlegg for perioden 2020-2027
- Vedlikehaldsetterslep annan infrastruktur i heradet, som vatn og avløp – Investeringsbudsjettet inkluderer kostnader til gradvis utskifting av kommunale vatn- og kloakknett. Løyving til dette føremålet vert gjort årleg. Reinse- og vassanlegg er frå 2017 og har enno ikkje behov for omfattande vedlikehald.

- Er det utarbeidd planar for korleis eventuelt vedlikehaldsetterslep skal takast inn att ? – Me har ein vedteken vedlikehaldsplan (2019-2031) og denne vert rullert jamleg. I planen er det estimert eit vedlikehaldsbehov tilsvarande kr. 21 500 000 fram til 2031.

Konklusjon

I tråd med vedtaket i kontrollutvalet 02.03.2023 er det avtalt at kommunedirektør kjem i dette møtet for å gjere greie for status for kommunal økonomisk berekraft i Ulvik herad.

UTGREIING AV KOMMUNALØKONOMISK BEREKRAFT ULVIK HERAD

1. Finansielle måltal og premisser

Kommunelova har eigne reglar for økonomisk berekraft:

- «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.»
- «...på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko...»
- «...samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.»

Måltal

Heradet har hatt nokre måltal over lengre tid, men frå og med budsjettåret 2021 har fire tall vore formalisert på overordna nivå:

Netto driftsresultat: Mål om at dette over tid skal vera over 1,75% av driftsinntektene. – Målet er brote for ein skilde år i økonomiplanperioden

- Måltalet er noko unyansert og me vurderer om det skal gjerast korreksjon for midlertidige inntekter/kostnader som ikkje utliknast i innteningsåret. For budsjettåret 2024 er dette ikkje gjort.
- Vurderer om økonomiplanperioden bør ta omsyn til vidare løn og prisvekst og prognose for storleik på rammetilskot utover prognose frå KS – For budsjettåret 2024 er dette ikkje gjort.

Disposisjonsfondsgrad: Mål om at dette over tid skal vera over 10% av driftsinntektene.

Måltal for å sikra at heradet har nok tilgjengelege midlar til å klara seg gjennom eitt-to dårlege år der inntekter svikter eller kostnader er vesentleg høgare enn normalt.

Brutto renter og avdrag: Mål om at dette over tid skal vera lågare enn 10% av driftsinntektene.

Måltal for å kontrollera at finanskostnader over tid ikkje legg beslag på for stor del av inntektene som skal nyttast til tenester.

Netto lånegjeld: Mål om at dette over tid skal vera lågare enn 95% av driftsinntektene

Måltal for å simulera at den totale gjeldsbyrda til heradet i teorien kan nedbetalast på eitt år med tilgjengelege inntekter.

Me har lagt inn premisser i budsjettdokumentet frå og med budsjettåret 2021. Etter erfaring frå 2022, særleg innan helsesektoren, samt plan og bygg har me sett eit behov for meir detaljerte premisser. Me hadde ambisjonar om å få betra detaljnivå på alle einingane for budsjettet for 2024, men dette vart ikkje gjennomførbart til budsjettfristane. Alle einingane har fått i oppgåve å vurdere eigna måltal fram til budsjettet for 2025, og mykje om ikkje alt vil vera på plass til neste budsjettår. Budsjettprosessen for 2025 er alt starta opp i einingane.

Premissane me har lagt vekt på i budsjettet for 2024 er fylgjande:

- Tal årsverk
- Tal elevar og barnehageplassar
- Plassar på omsorgstunet med historisk gjennomsnittsinntening
- Pasientliste for legekantoret
- Historisk gjennomsnittsinntening for kjøkken og fysioterapeut

- Faktisk prisvekst på eksterne tenester (legevakt, barnevern, institusjonsplass, mv)
- Straumprisar
- Pris- og lønnsvekst
- Pensjonsprognose
- Gjeldsrenter
- Sjølvkostprinsipp på gebyrsatsar, med unntak av VA (vedteke subsidiering) – merk at dette prinsippet er brote av heradstyrevedtaket med subsidiering på både vatn og avløp for perioden 2024-2025.

For 2025 ynskjer me i tillegg å få inn:

- For plan og bygg vil det verta lagt til grunn historiske tal saker pr år, som grunnlag for å rekne ut forventa kostnad per saksområde i budsjettperioden.
- For helse og omsorg har kommunalsjef fått i oppgåve å konkretisera minimumsbemanning og naudsynt auke/reduksjon i kostnad og bemanning med tanke på brukarar i heimetenesta og pasientar på omsorgstunet fram mot budsjettarbeidet for 2025. Dette må sjåast i relasjon til demografi og «Leva heile livet»-reformen. Det er her starta ein prosess for også å sjå på moglegheit for sal av plassar til andre kommunar.

2. Aktuelle regelverk

Ulvik herad har eit vedteke økonomireglement, som også omfattar finansreglement. Reglementet er revidert i 2021, der endringar i gjeldande lovverk på økonomi- og finansområdet vart teke inn. Det vart også gjort endringar gjeldande frå 2020, med bakgrunn i ny kommunelov.

Kommuneplanens samfunnsdel er under revidering og skulle etter planen vedtakast etter neste kommuneval, dvs hausten 2023. Som ein del av dette planarbeidet vert det no jobba med å utarbeide eit omfattande kunnskapsgrunnlag for Ulvik herad. Me har tilsett eigen ressurs for dette kommuneplanarbeidet. Berekraftsmål, herunder økonomiske vil vera ein sentral del av den nye samfunnsdelen til kommuneplanen. Kommuneplanen er «alle planers mor», og vil verta førande for alle andre planar framover, herunder budsjett- og økonomiplan, som i praksis er handlingsdelen til kommuneplanen. Planen vart utsett til 2024 og vil vera del av folkevaldopplæringa i januar som ein «workshop».

Me har gått til innkjøp av Stratsys for å få ei betre rapportering på økonomiområdet. Me vurderer no å utvide Statsys til ein full planplattform, der kommuneplanen vert knytt opp mot øvrige planar, heilt fram til budsjett- og økonomiplan. Dette vil vera ei forbetring, der systemet kvalitetssikrar arbeidet me gjer. I ljøs av behov for utskifting/oppgradering av økonomisystem vurderast det også å gå for andre tilsvarande løysingar, som t.d. Framsikt.

Me har også ein gjennomgang av vårt økonomisystem (Agresso), då det har vist seg å vera lite oppdatert i høve dagens krav og standardar. I tillegg er vi ein av få kommunar i vår region som framleis nyttar Agresso. Leverandøren har varsla at vår versjon ikkje lenger vil støttast etter utgangen av 2024, og heradet utlyste difor anbodskonkurranse for nytt system i november 2023. Konkurransen er enno ikkje avslutta, men er no over i prekvalifiseringsfasen som skal vera avslutta med tilbod til vurdering 23. februar. Endeleg utfall vil etter planen vera avklart 12. mars. Visma, X-ledger og TietoEvry som er

dei tre største leverandørane på marknaden vart alle særskilt inviterte til å deltake. X-ledger tok i forkant av konkurransen kontakt og sa at dei ikkje ville deltake.

3. Vedlikehaldsetterslepet i kroner på f.eks.:

a) Heradet sine bygg?

Vedlikehaldsplan 2019-2031 gjeld heradet sine bygg, dvs 21,5 mill kroner. Sjå meir omkring estimerte kostnader i pkt 4 nedanfor. Me er stort sett i rute med gjennomføring av tiltak, i tråd med planen.

I tillegg til det som kjem fram i planen er det gjennomført tilsyn med miljøretta helsevern i skule og barnehage i 2022, og nye tilsyn vart gjennomført hausten 2023. Det er utarbeidd egne planar i 2023 for å få godkjent skule og barnehage, men det står att utbetring av nokre manglar før godkjenning kan verta gitt. Mange tiltak er allereie gjennomført, medan noko er meir omfattande og må innarbeidast i vedlikehaldsplan, evt løyvast som ekstra-ordinært tiltak.

b) Heradet sine vegar, inkludert tunnelar og bruer?

Heradet har ein eigen plan for vedlikehald av vegar, tunnelar og bruer. Denne var sist vedteken i 2019. I planen er det estimert vedlikehaldsbehov med kr 11 mill for perioden 2020-2027. Nokre av tiltaka er allereie gjennomført, i tråd med planen. Det vart utarbeidd eit excel-ark som viste planlagt vedlikehaldsarbeid på kommunale vegar i 2023, der kostnaden var estimert til i underkant av kr 2 mill. Tiltaka er delvis gjennomførte.

I ettertid av vedteken plan er Sotenes bru nedprioritert. Dette fordi det er varsla eit reguleringsarbeid frå Eviny i det aktuelle området, og ein vil sjå på korleis dette kan samordnast. I tillegg har det kome på bordet behov for nytt tiltak på Hallanger bru, for sikring mot ras og flaum. Dette tiltaket er kostnadsvurdert men enno ikkje gjennomført.

Heradet har ingen kommunale tunnelar.

c) Heradet sine kaianlegg?

Heradet har løyvd kr 300 000 til utbetring av kaianlegg for perioden 2020-2027. Løyvinga er gjort i samband med at Handlingsplan for kommunale vegar, kaiar og bruer og er planlagt utført i 2025. Nokre av desse tiltaka har vore prioritert opp og er delvis gjennomført allereie (dampskipskaia).

d) Annan infrastruktur i heradet, som vatn og avløp

Investeringsbudsjettet inkluderer kostnadar til gradvis utskifting av det kommunale vatn- og kloaknett. Løyving til dette føremålet vert gjort årleg. I tillegg vert utskifting av røyr gjort i samband med evt behov for tiltak som krev «opning» av bygg eller veg, som allereie er knytt til nettet. Reinse- og vassanlegg er frå 2017 og har enno ikkje behov for omfattande vedlikehald. Bygga er del av den løpande vedlikehaldsplanen (2019-2031).

4. Er det utarbeidd planar for korleis eventuelt vedlikehaldsetterslep skal takast inn att?

Me har ein vedteken vedlikehaldsplan (2019-2031) og denne vert rullert jamleg. I planen er det estimert eit vedlikehaldsbehov tilsvarande kr 21 500 000 fram til 2031.

Vedlikehaldsetterslepet er, så vidt me har kunnskap om, fanga opp i vedteken vedlikehalds-plan, men der avsette midlar i planen har utgangspunkt i tal frå 2019. Det betyr at jo lenger ut i planperioden me kjem, jo større er risikoen for at det ikkje er estimert tilstrekkeleg med midlar til dei einskilde tiltaka. Dette har me allereie erfart, særleg med bakgrunn i ein kraftig auke i bygge- og material-kostnader dei siste åra, noko som har medført at me fleire gonger har vore nøydde til å justera vedteken plan, når vedlikehaldsarbeidet skulle utførast. Me veit ikkje reell kostnad før me har henta inn konkret tilbod på dei einskilde tiltaka. Me fylgjer «lov om offentlege innkjøp» og gjennomfører tilbodsinnhenting eller full anbodskonkurranse i tråd med lova.

Vedlikehaldsplanen er omfattande, og detaljert. Det same gjeld vårt investeringsbudsjett. Me har difor orientert politisk nivå om at me vil vurdera å leggja fram ein revidert vedlikehalds-plan til hausten, som i større grad skil mellom drift og investeringar. Dette skal vera spegla i investeringsbudsjettet frå 2024.

Framtidig investeringsbehov utover vedlikehald:

Vedlikehaldsplanen inneheld ikkje større investeringar som vil vera naudsynt i kommande år, anten av omsyn til konkurransereglar eller av di storleik på investeringane enno ikkje er kjend, sjølv på teoretisk nivå. Dette omfattar mellom anna ny brannstasjon, ny eller ombygd barnehage, ny eller ombygd skulebygning, sentrumsplanar m.v. Om prognosane for rentebana held seg ved lag vil dette vera overkommelege kostnader, men med dagens rentenivå vil sjølv ein av desse investeringane leggja press på dagens tenestenivå.

Saksframlegg

Saksnr: 2022/226-13
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	3/24	16.02.2024

Orientering frå kommunedirektør - nytt frå heradet

Forslag til vedtak

Informasjonen vart teken til orientering.

Samandrag

Kommunedirektør er invitert til dette møte. Målsettinga med denne saka er å ha eit fast møtepunkt mellom administrasjon og kontrollutvalet. Om det ikkje kjem fram noko spesielt i saka, vert det tilrådd å ta saka til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet i Ulvik herad har gjort vedtak om at utvalet ønskjer at kommunedirektør kan kome og orientere utvalet om «nytt frå heradet» i kvart møte.

«Kontrollutvalet ønskjer sak «Nytt frå heradet». Målsettinga er å ha eit fast møtepunkt mellom administrasjon og kontrollutvalet».

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i sak der utvalet vil innhenta informasjon, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Det vert lagt opp til at dette vert fast sak på alle kontrollutvalsmøter framover. Det er ikkje sikkert kommunedirektør har moglegheit til å møte kvar gong i kontrollutvalet, men kommunedirektør vil med dette verte invitert til kvart møte.

Konklusjon

Informasjonen vert teken til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/418-6
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	4/24	16.02.2024

Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll perioden 2024-2028

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek, på bakgrunn av prosessmøte 1, risiko- og vesentlegvurdering (ROV) gjeldande forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll så langt til orientering.

Samandrag

Føremålet med saka er å gje kontrollutvalet moglegheit til å diskutera og vurdere risiko innanfor kommunen sine ansvarsområde og selskapa der kommunen har eigarinteresser, og gjere greie for neste trinn i kontrollutvalet sitt arbeid med risiko- og vesentlegvurdering (ROV). ROV skal leggjast til grunn for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 - 2028.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i PS 27/23, i møte 07.12.2023:

1. Kontrollutvalet ber Vestlandsrevisjon IKS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Ulvik herad og verksemda i heradet sine selskap og av Ulvik herad sin eigarskap i selskap med ein timeressurs på inntil 140 timar inkl. planarbeidet
2. Vidare ber kontrollutvalet Vestlandsrevisjon IKS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggast fram for heradsstyret i juni 2024.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å starte opp og gjennomføra planprosessen, mellom anna gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll 2024 - 2028 ligg føre, etter at prosess er gjennomført, skal kontrollutvalet innstilla til heradsstyret, som vedtek plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll, jf. kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

Vurderingar og verknader

I dette møtet har Vestlandsrevisjon AS planlagt å gjennomføra «Prosessmøte 1». I prosjektplanen som vart vedteken i møte 07.12.2023 vert mellom anna «Prosessmøte 1» omtala slik:

- **Prosessmøte med involvering av kontrollutval, politisk og administrativt nivå samt tilsettere representantar**

Som grunnlag for prosessmøte utarbeidar revisjonen standardtekstar for risiko- og vesentlegvurdering. Standartekstane omtalar ulike aktivitetar og tenester som kommunen leverer og peikar på mogelege risikoar knytt til dette. På prosessmøte vil deltakarane bli delt inn i arbeidsgrupper for å drøfta potensiell risiko knytt til oppgåver og aktivitetar i eigen kommune.

Konklusjon

Sekretariatet rår til at kontrollutvalet med bakgrunn i prosessmøte 1, tek risiko og vesentlegvurderinga (ROV) gjeldane forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll så langt til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2024/21-1
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	5/24	16.02.2024

Årsmelding 2023 for kontrollutvalet

Forslag til innstilling

Heradsstyret godkjenner årsmelding 2023 for kontrollutvalet.

Samandrag

Sekretariatet har laga forslag til utvalet si årsmelding for 2023. Årsmeldinga frå kontrollutvalet må reknast som ein del av den lovpålagte rapporteringa frå utvalet til heradsstyret.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Sekretariatet har utarbeida forslag til årsmelding for kontrollutvalet 2023. Årsmeldinga er ein lekk i rapporteringa frå utvalet til heradsstyret. Sjå kommunelova § 23-5 som seier:

«Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.»

Vedtakskompetanse

Det er kommunestyret som har vedtakskompetanse i saker som vert rapportert frå kontrollutvalet, jf. kommunelova § 23-5 der det står dette:

«Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget.»

Vurderingar og verknader

Ettersom årsmeldinga også fungerer som ei rapportering til heradsstyret, vert det lagt opp til endeleg handsaming av årsmeldinga der, slik det og har vore gjort i ei årrekke.

Konklusjon

Kontrollutvalet tilrår at heradsstyret godkjenner årsmeldinga.

**Årsmelding
2023
for
kontrollutvalet**

1. Føremål og oppgaver for kontrollutvalet.

Føremålet med kontrollutvalet sitt arbeid er å medverke til at det vert allmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte, og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter.

I kommunelova § 23-1 står det m.a.:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp. at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

2. Samansetnad av utvalet i valperioden 2019 – 2023

Medlemar:	Varamedlemar i rekkefølge:
Solveig Hellesnes Uppheim (Leiar)	1. Knut J. Nes
Alf Gunnar Sortland (Nestleiar)	2. Lars Helge Ljone
Gunnbjørg Øyre (Medlem)	3. Ellen Åse Opedal
Håkon Gjerde (Medlem)	
Terje Strømmen (Medlem)	

Gunnbjørg Øyre har sete i heradsstyret. Lovkrav om at minst ein i kontrollutvalet er med der.

3. Samansetnad av utvalet i valperioden 2023 – 2027

Medlemar:	Varamedlemar i rekkefølge:
Anders Kristoffer Oppheim (Leiar)	1. Arild Opheim
Alf Gunnar Sortland (Nestleiar)	2. Lars Helge Ljone
Harald Gorm Johnsen (Medlem)	3. Hulda Run Thorbjørnsen
Hans Åge Ohnstad-Johansen (Medlem)	
Maria de Fatime Vestrheim Gomez (Medlem)	

Anders Kristofer Oppheim har sete i heradsstyret. Lovkrav om at minst ein i kontrollutvalet er med der.

4. Om verksemda til kontrollutvalet i 2023

- Kontrollutvalet hadde 4 møter og handsama 29 politiske saker og 7 referatsaker.
- Ordførar har møte- og talerett i kontrollutvalet.
- Kommunedirektør og andre frå administrasjonen har møtt når dei har vore innkalla.
- Revisjonen har og møtt på møta i kontrollutvalet.
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

5. Sekretariatsordninga

I kommunelova § 23-7 står det at kommunestyret skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalet som tilfredsstillir utvalet sitt behov. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggest til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå kommunelova § 23-7 om Sekretariatet kjem det fram:

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstillir utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til

- a) ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget
- b) den som utfører revisjon for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- c) medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune utfører sekretariatstenesta for kontrollutvalet i Ulvik herad. Helge Inge Johansen har vore sekretær på alle møta i 2023.

Sekretariatet for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune er også sekretariat for kontrollutvalet i fylkeskommunen, samt kontrollutvala i desse kommunane: Stord, Bømlo, Fitjar, Tysnes, Austevoll, Eidfjord, Kvinnherad, Kvam, Ullensvang, Bjørnafjorden, Øygarden, Samnanger, Vaksdal og Askøy. I tillegg har sekretariatet vore settesekretariat for kontrollutvalet i Møre og Romsdal fylkeskommune i heile 2023.

6. Revisjonstenesta

Kontrollutvalet skal på vegne av heradsstyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er à jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak. I 2020 vart kommunen

sitt revisjonsselskap, Indre Hordaland Revisjonsdistrikt slått saman med Nordhordland revisjon IKS til Vestlandsrevisjon IKS.

Vestlandsrevisjon IKS er revisor for Ulvik herad. Vestlandsrevisjon IKS har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot heradet, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredsstillande utført. Kommuneleva stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med heradsstyret, administrasjonen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørar. Janne Eraker, dagleg leiar i Vestlandsrevisjon IKS, er ansvarleg revisor for heradet. Arne Gilbakken har hatt ansvaret for forvaltningsrevisjon. Begge har i tråd med regleverket lagt fram eigenvurdering for at Vestlandsrevisjon IKS er uavhengig i høve Ulvik herad.

7. Arbeid med forvaltningsrevisjon.

Kommuneleva § 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet punkt c lyd slik:

«Kontrollutvalget skal påse at:

c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i.»

Vidare går det fram av kommuneleva § 23-3. Forvaltningsrevisjon dette:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.»

Kontrollutvalet vurderer m.a. kvaliteten i sakshandsaminga og om vedtak og premisser er tilstrekkeleg klårt utforma til at vedtaka kan effektuerast. I den nye kommuneleva gjeld dette også internt i selskap som kommunen(heradet) har eigarinteresser i.

8. Plan for forvaltningsrevisjon

Kommuneleva § 23-3 Forvaltningsrevisjon lyd m.a. slik:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024 vart vedteken i heradsstyret 16.12.2020.

Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

Kontrollutvalet vedtok i møte 06.10.2022 å ikkje gjennomføra rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 – 2028

Kontrollutvalet bestilte i møte 07.12.2023 oppstart av ROV (risiko og vesentlegvurdering) for ny planperiode, der forslag til prosjektplan vart handsama.

9. Forvaltningsrevisjon - konkrete prosjekt

Forvaltningsevisjon – Kjøp av tenester frå andre kommunar.

Kontrollutvalet bestilte denne forvaltningsrevisjonen i møte 06.10.2022, og rapporten vart handama av kontrollutvalet i møte 12.10.2023. Innstillinga frå kontrollutvalet til heradsstyret vart samrøystes vedteke i møte 13.12.2023 (HST-133/23):

«Heradsstyret ber kommunedirektør om å:

1. Sørgje for at Ullensvang kommune som vertskommune, legg fram dokumentasjon som viser samla drifts- og lønnsutgifter knytt til heile Hardanger Barnevern. Dette er også viktig dersom heradet skal krevja tilbake eventuelle midlar etter den stor kostnadsauken i 2021 og 2022. Vidare at det vert dokumentert eventuelle refusjonar frå statleg hald samt utgifter som skal dekkjast særskilt av ein part i vertskommune-samarbeidet. Dette er viktig for å sikra tilfredsstillande internkontroll.
2. Vurdera ulike alternativ for organisering av barnevernsarbeidet. Dette kan gi betre økonomi og styrka samarbeidet med skulen og PPT-tenesta.
3. Dersom Ulvik herad fortset i Hardanger Barnevern må kommunedirektøren sørgje for å få retta opp i feil og manglar i eksisterande vertskommuneavtale. Dette gjeld dei nye økonomiske føresetnadene med bortfall av Støtte frå Statsforsvaltaren og fordeling av driftsutgifter jf. Ullensvang kommune sitt behov.
4. Syta for at driftsbudsjettet for Hardanger Barnevern vert oppjustert i tråd med den nye finansieringsmodellen for drift av barnevernet sine stillingar/årsverk.
5. Sørgja for at gjeldande mangelfull praksis kring fast kontordag for barnevernet i Ulvik kjem på plass i høve vertskommuneavtalen med Hardanger Barnevern
6. Vurdera om ansvaret for det kommunale barnevernet bør leggjast til oppvekstsektoren jf. at dette tenesteområdet har meir direkte kontakt med barn og unge i Ulvik herad.
7. Heradsstyret ber og om at det vert laga ein prioritert handlingsplan til første møte i 2024, som viser kvar tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådinga i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga. Prioritert handlingsplan vert å senda kontrollutvalet sitt sekretariat innan 15.01.2024.»

10. Eigarskapskontroll

I gamal kommunelov var dette omtala som selskapskontroll som innebar både forvaltningsrevisjon i kommunen sine selskap og kommunen si eigaroppfølging av selskapa.

Etter ny kommunelov er det no slik at forvaltningsrevisjon i kommunen sine selskap skal inngå i plan for forvaltningsrevisjon som er omtala i punkt 10 framanfor.

Kommunelova § 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet punkt d lyd slik:

«Kontrollutvalget skal påse at:

d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).»

Vidare går det fram av kommunelova § 23-4. Eierskapskontroll dette:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.»

11. Plan for eigarskapskontroll

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for eigarskapskontroll slik at kontrollen med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ein risiko- og vesentlegvurdering.

Følgjande står om plan for eigarskapskontroll i kommunelova § 23-4:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

Plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024

Planen for eigarskapskontroll vart vedteken i heradsstyret 16.12.2020

Rullering av plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024

Kontrollutvalet vedtok i møte 06.10.2022 å ikkje gjennomføra rullering av plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024.

Det er ikkje gjennomført eigarskapskontroll i 2023.

Plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028

Kontrollutvalet bestilte i møte 30.11.2023 oppstart av ROV for ny planperiode, der forslag til prosjektplan vart handsama.

12. Arbeid med rekneskapsrevisjon

Kontrollutvalet handsama sak om årsrekneskap og årsmelding i junimøtet, der kontrollutvalet som ein del av saka gjev ein uttale til årsrekneskapen.

Dette vart mellom anna omtalt i uttalen:

Av rekneskapen for 2022 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er negativ med kr. – 2.369.000, dvs. netto resultatgrad på - 1,27 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølgje opplysningar fra SSB på netto resultatgrad på 3,0 % for 2022. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift.

For Ulvik herad har netto resultatgrad vore slik dei siste 5 åra: 2018 (-0,20%), 2019 (0,80%), 2020 (5,40 %), 2021 (2,74%) og 2022 (-1,27%) sjå graf nedanfor. Dette er andre året i 5 års perioden Ulvik herad har eit netto driftsresultat som er negativt og vesentleg dårlegare enn både tilrådinga frå TBU og gjennomsnittet i kommunane. Netto driftsresultat viser kva ein har att etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad heradet sin handlefridom og evne til å tåle svingingar i økonomien.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt samanhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Lånegjelda for Ulvik herad er for 2022 under tilrådinga med 68,35 % av driftsinntektene.

Disposisjonsfondet i 2022 er på 11,23 % av driftsinntektene, altså over Riksrevisjonen si tilråding på minst 5 %. Vedr. disposisjonsfondet for 2021 merka sekretariatet seg at det var kr. 20.144.341 jmf. årsrekneskapen for 2021, medan det var på kr. 19.903.108 jmf. årsrekneskap 2022 - fjorårskolonne (altså rekneskap for 2021 det og).

Heradet si gjeldsbelastning finn ein ved å sjå på netto rente og avdragsutgifter i prosent av driftsinntektene. Det er ei målsetting om at denne bør vere under 5%. I 2022 er netto rente og avdragsutgifter 6,21 %.

Kommunedirektør har lagt fram ei årsmelding som gjev ei god skildring av drifta av heradet i 2022

Oppsummering/tilråding frå kontrollutvalet

- Netto driftsresultat er på - 1,27% av driftsinntektene, tilrådinga frå TBU er minst 1,75%
- Lånegjeld er berekna til 68,35% av driftsinntektene, Riksrevisjonen si tilråding er at ein ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene.
- Gjeldsbelastning er berekna til 6,21 % av driftsinntektene. Statsforvaltaren i Nordland tilrår at gjeldsgraden ikkje overstig 5 %
- Disposisjonsfond er berekna til 11,23 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen si tilråding er på minst 5%.

13. Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Ulvik herad er medlem i

FKT. Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

14. Opplæring

Det er ikkje gjennomført opplæring for kontrollutvalet i 2023.

15. Andre saker / orienteringssaker

- Årsmelding 2022 for kontrollutvalet
- Behandling av henvendingar til kontrollutvalet
- Kommunaløkonomisk berekraft
- Henvending gjeldande manglande oppfyljing av avtale
- Etikk og misleg framferd
- Budsjett 2024 for kontrollutvalet

16. Nytt frå heradet.

Dei siste åra har kontrollutvalet hatt ein fast post på alle møter med tittel «Nytt frå heradet» Kommunedirektør har møtt i dei fleste møta i 2023 og gjeve kontrollutvalet god og nyttig informasjon om stort og smått som skjer i heradet. Kontrollutvalet vil nytte siste punkt i årsmeldinga til å takke for god informasjon og godt samarbeid med administrasjonen i heradet også i 2023.

Ulvik, 16.02.2024

Anders Kristoffer Oppheim
leiar i kontrollutvalet

Ulvik herad

Kontrollutvalet
c/o Sekretariat for kontrollutvalet
Vestland fylkeskommune
Postboks 7900, 5020 Bergen

telefon: 05557

e-post: hogne.haktorson@vlfk.no
e-post: roald.breistein@vlfk.no
e-post: kjartan.haugsnnes@vlfk.no
e-post: helge.inge.johansen@vlfk.no
e-post: einar.kare.ulla@vlfk.no
e-post: kontrollutvalet@vlfk.no

Saksframlegg

Saksnr: 2024/27-1
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	6/24	16.02.2024

Møteplan 2024 for kontrollutvalet

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet vedtek slik møteplan for 2024:

Dato:
16.02.2024
29.05.2024
06.09.2024
29.11.2024

Samandrag

I dette møte skal kontrollutvalet vedta møteplan for 2024. Møta må tilpassast ut i frå om sakene skal vidare til formannskapet og heradsstyret.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Det er praktisk at møtetider i kontrollutvalet er tilpassa saker som eventuelt skal vidare til formannskapet og heradsstyret.

Det er føremålstenleg å ha møteplan for kontrollutvalet for heile 2024. Spesielt gjeld dette i høve handsaming av årsmelding og rekneskap for heradet. Ulvik herad skal handsame dette i formannskapet 05.06.2024 og heradsstyret 19.06.2024.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har vedtakskompetanse til å vedta eigen møteplan, jf. Kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Deler av møteplanen for Ulvik herad for 2024 er lagt inn i tabellen.

Utkast til møteplan for KUV	Aktuelle saker å ta opp:	Aktuelle møter, dersom saker skal vidare til:	
		Formannskapet	Heradsstyret
16.02.2024	Årsmelding 2023 for kontrollutvalet ROV – prosessmøte 1		19.04.2024
29.05.2024	Uttale til kommunerekneskapen ROV – prosessmøte 2	05.06.2024	19.06.2024
06.09.2024	Budsjett 2025 – for kontrollutvalet		23.10.2024
29.11.2024			11.12.2024

Konklusjon

Det er føremålstenleg at kontrollutvalet har ein møteplan for heile 2024.

Saksframlegg

Saksnr: 2022/227-7
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Ulvik herad, Kontrollutvalet	7/24	16.02.2024

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Samandrag

Det er lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet sin moglegheit til å sjølv å ta opp saker eller gjere vedtak i saker som ikkje er på sakslista.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vedtak i kontrollutvalet om å ha eventuelt som sak i kvart møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsama sak om eventuelt, jf. kommunelova § 11-3 og § 23-2

Vurderingar og verknader

Dersom det blir tatt opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Føremålet er å gje opning for å få nærare utgreiing av saker som kontrollutvalet ynskjer å få utgreidd til neste møte, eventuelt til eit seinare møte i utvalet. Dessutan evt. å få orientering frå kommunedirektør eller andre i eit seinare møte.

134/23: Budsjett for kontrollarbeidet i Ulvik herad 2024

Kontrollutvalet sitt framlegg:

Heradsstyret godkjenner budsjettforslaget for kontrollarbeidet i Ulvik herad, jf vedtak i Kontrollutvalet.

13.12.2023 Heradsstyret

Røysting:

Samrøystes vedteken.

HST- 134/23 VEDTAK:

Samrøystes vedtak:

Heradsstyret godkjenner budsjettforslaget for kontrollarbeidet i Ulvik herad, jf vedtak i Kontrollutvalet.

Årsmelding 2022-23

Mobbeombodet i Vestland

Innhald

Forord	3
Samandrag	4
Mobbeombodet i Vestland	6
Kven er vi og kva gjer vi?.....	6
Vårt kunnskapsgrunnlag og verdiplattform.....	7
Mobbeombodet sitt arbeid 2022 - 2023	8
Kven har fortalt til oss og kva gjer vi med det vi får vite?.....	8
Å vere synlege for dei vi er sett til å hjelpe	10
Innlegg og føredrag som gjeld barnehage- og skulemiljø.....	10
Politisk handsaming av årsmeldinga	11
Engasjementskart.....	12
Kva skal til for å lukkast med handtering?	13
Eskil – ein case om handtering av skulemiljøsak	13
Krevjande kommunikasjon	14
Samarbeid.....	15
Sakshandsaming og tillit	15
Tiltak	16
Kva med barnehage?	18
Å lukkast med både førebygging og handtering	19
Vegen vidare	21
Kjeldeliste	22

Forord

Årsmeldinga til mobbeombodet i Vestland er skriven med utgangspunkt i dei førespurnadane vi har fått og arbeid vi har gjort i løpet av barnehage- og skuleåret 2022–2023. Erfaringar og observasjonar frå enkeltsaker og systemarbeid er inkludert. Samtaler med barn, unge, foreldre og tilsette er viktige informasjonskjelder. Årsmeldinga vår er ikkje ein tilstandsrapport om alt som går føre seg i barnehagar og skular i Vestland. Meldinga rommar nyansar og perspektiv som supplerer det eksisterande datagrunnlaget som kommunane og andre barnehage- og skuleeigarar har. Erfaringane våre er først og fremst viktige for å tydeleggjere svakheiter og forbedringspotensial i det vidare arbeidet. Mobbeombodet rapporterer til fylkestinget i Vestland.

Vi takkar alle som har tatt kontakt med oss, og dei vi har samarbeidd med. Vi håpar vi har vore til hjelp i sakene de har tatt kontakt om, og vi tek med oss alle tilbakemeldingar vidare. Vi er også takksame for samarbeidspartnarar som utfordrar oss på arbeidet vårt. Det bidreg til at vi utviklar både rolla vår og tenesta vi leverer.

Vi ber særleg om at ansvarlege politikarar, administrasjon og tilsette i skule og barnehage løftar og bruker årsmeldinga. Les ho, lytt til erfaringane frå elevar, foreldre og tilsette, og kontakt oss gjerne om du vil høyre meir!

Aina Drage og Hildegunn Hodneland, mobbeombod i Vestland

Foto: <https://pixabay.com/no/>

Samandrag

Gjennom året har vi fått 223 førespurnader. Dei fleste kjem frå føresette til barn i grunnskulen, men også føresette til barnehageborn og tilsette i skule- og barnehage tek kontakt. Vi opplever òg at andre vaksne rundt barnet, som t.d. idrettsleiarar og besteforeldre ynskjer råd og hjelp frå mobbeombodet når dei er uroa for eit barn dei kjenner.

Komplekse saker

Vi høyrer oftast om barn som ikkje har det trygt og godt på skule eller i barnehage når nokon tek kontakt. Vi får innsyn i opplevingar av å ikkje høyre til, og ikkje vere ein del av laget. Vi ser òg korleis det eine påverkar det andre, og at problema ofte er komplekse. I mange av sakene mobbeombodet blir gjort kjende med, vil ikkje eit barn eller ein elev få det betre før heile gruppa og fellesskapet får det betre saman. Det handlar om komplekse sosiale prosessar og negative gruppedynamikkar. Det handlar om systemsvikt – og det handlar om å prøve å løyse dette med for enkle middel.

Gode intensjonar utan god nok kunnskap er ikkje nok. Vi ser at fleire av sakene vi blir bedne om råd i har vart lenge og har blitt for komplekse og vanskelege å løyse for skule/barnehage. Dette kan handle både om at det tek tid før skule/barnehage opplever at aktivitetsplikta er utløyst, og at situasjonen dermed kan ha blitt verre for barnet det handlar om. Dersom skule/barnehage ikkje lyttar til dei som melder frå, manglar kunnskap om trygge miljø, eller ikkje tek styringa i prosessen med aktivitetsplanen for barnet, blir tilliten frå barn og foreldre tynnsliken. Alt dette er faktorar som gjer det vanskelegare å hjelpe barnet.

Informer!

Fleire som tek kontakt med oss fortel at dei ikkje har fått informasjon om rettar i samband med trygt skule- og barnehagemiljø. Difor oppmodar vi skular og barnehagar til å informere slik at informasjonen vert tilgjengeleg for alle aktuelle. Det kan bety å informere på andre måtar, fleire gonger, på fleire språk og fleire stader slik at ingen er i tvil om kva rettar dei har, og kven dei kan kontakte for å få hjelp.

Ingen må bli gløymde

Fleire barn som ikkje har det trygt og godt på skulen utviklar også ufrivillig skulefråvær. Ei følge av dette er at svært mange av dei heller ikkje får oppfylt retten til opplæring. Her ser vi ein tendens til at elevar som ikkje er på skulen lett kan bli gløymde av skulen, og at tiltak for å trygge blir sett på vent til eleven er tilbake. Vi er òg kjende med saker der elevar som i periodar blir skjerma frå medelevar, ikkje får undervisninga dei skal ha. Å bli gløymt fagleg – og miste relasjonen til lærar – blir då ei ekstra belastning for ein elev som har det vanskeleg sosialt. I tillegg til å miste retten til trygt skulemiljø, mister eleven også retten til undervisning og til å høyre til i ei gruppe.

Når vi samtidig veit at mange kommunar har dårleg økonomi og må kutte i budsjetta til barn og unge, vert vi uroa. Dette er alvorleg. Som mobbeombodet møter vi ofte dei kortsiktige

følgjene, men vi veit at det også får følgjer på lang sikt når barn og unge ikkje får oppfylt rettane til eit trygt miljø og opplæring.

Kunnskap og kapasitet

Mobbeombodet opplever også ein «strekk i laget» blant skuleleiingar når det handlar om kompetanse om sosialt samspel og mobbing. Nokre stader er det vanskeleg å få tak i kvalifisert personale, både på leiarnivå og som lærar/barnehagelærar. Det går ut over både forståinga av forebyggande arbeid og handtering når saker oppstår. På skular og i barnehagar som har mange og krevjande miljø saker, kan det også ofte bli stort gjennomtrekk av personale, noko som igjen svekker kontinuiteten i arbeidet. I tillegg til kompetanse, handlar det også om å ha nok «folk på dekk». Vi ser til dømes ein auke i barnehagestyrarar som fortel at det no også er vanskeleg å få tak i ufaglært personale. I den politiske debatten om mobbing og trygt skulemiljø, registrerer vi at det ofte vert løfta fram at fleire miljøarbeidarar kan vere eit godt tiltak. Det støttar sjølv sagt mobbeombodet også, men vi vil understreke at ein enkeltperson aldri kan erstatte god kunnskap om klasseleiing, mobbing, førebygging, undersøking, avdekking og tiltak i alle ledd på skulen, frå skuleeigar til lærar. I tillegg til kunnskap, er det viktig at det også er kapasitet i skule og barnehage til å møte elev og føresette på ein god måte og til å arbeide grundig med sakene.

Enkeltpersonar i skulen kan ikkje ha eineansvar for å skape trygge miljø. Kompetanse om mobbing, både førebygging og handtering, må finnast i alle ledd i skulesystemet. Frå miljøarbeidarar til skuleeigar. Vi snakker ikkje om «mitt» og «ditt barn», men om «våre barn».

- Mobbeombodet i Vestland

Den viktige vaksenrolla

Vi ser og vi veit også at det blir gjort uendeleg mykje godt arbeid kvar einaste dag på alle skular og i alle barnehagar. Vi ser tilsette som strekk seg langt og har vilje, evne og varme til å sjå kvart einaste barn. Arbeidet med å sikre barn trygge og gode miljø har fleire nivå som vi må evne å sjå: frå individ- og mikronivå, til system-, samfunns- og makronivå. Som vaksne har vi ulike roller, noko det er viktig at vi er medvitne om, sidan rolla vi trer inn i gir ulik posisjon til å påverke. Som forelder, tilsett, barnehage- og skuleeigar, tilsynsmynde og politikar har vi særlege ansvar, eigne plikter og ulike handlingsrom. Det er opp til den enkelte å vurdere korleis ein best nyttar handlingsrommet.

Mobbeombodet held fram arbeid for at barn og elevar skal få tatt i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. I tillegg til å hjelpe den einskilde som tek kontakt med oss, vil vi òg vere pådrivar for at systema rundt barn og unge blir gode. Vi vil jobbe for at inkludering stadig er ein faktor og eit kjenneteikn, på gode miljø/samfunn. Sist i årsmeldinga kan du lese korleis mobbeombodet i Vestland meir konkret ser på vegen vidare.

Mobbeombodet i Vestland

Kven er vi og kva gjer vi?

Mobbeombodet i Vestland er eit lågterskeltilbod for barn i barnehage og grunnskule, og for deira føresette. Vi skal bidra til at barn og unge får oppfylt rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. Det inneber at alle kan spørje ombodet om råd i saker som gjeld barnehage- og skulemiljø. Mobbeombodet har teieplikt.

Aina Drage og Hildegunn Hodneland er mobbeombod i Vestland.

I Vestland er vi to mobbeombod; Aina Drage og Hildegunn Hodneland, begge tilsette i 100 % stillingar. Frå august 2022 til januar 2023 var det berre tilsett eitt mobbeombod. Hildegunn Hodneland starta i jobben 4.januar 2023.

Barnekonvensjonen sin art. 3 om vurdering av barnets beste ligg til grunn for alle vurderingane våre.

Mobbeombodet har god kjennskap til lovar og regelverk knytt til barn og unge sine rettar. Vi har lang og relevant utdanning og praksis knytt til felta vi arbeider med. Som ombod er vi uavhengige av politiske og administrative myndigheiter. Saman med elev- og lærlingombodet er vi plasserte i fylkesdirektøren sin stab, i avdeling for organisasjon og økonomi. Vi har kontorstad ved fylkeshusa i Bergen og Førde.

Fylkestinget i Vestland vedtok 10.6.2020 mandatet som mobbeombodet arbeider ut frå. Først og fremst gir vi støtte, råd og rettleiing til foreldre til enkelte barn. Vi samarbeider også med foreldregrupper og tilsette i barnehage og skule, og vi bidreg med faglege innspel til barnehage- og skuleleiing og til lokalpolitikarar i kommunestyre. Vi arbeider med både førebygging, handtering og oppfølging av utrygge miljø og mobbing.

Her kan du kontakte oss:

Telefon: 57 30 03 33

E-post: mobbeombod@vlfk.no

Nettside: vlfk.no/mobbeombodet

Vårt kunnskapsgrunnlag og verdiplattform

Mobbeombodet har ei relasjonell og systemisk tilnærming til mobbing. Det vil seie at vi ser på mobbehandlingar som meir enn berre uønskt åtferd i seg sjølv. Vi arbeider ut frå definisjonar knytt opp til at mobbing handlar om sosiale prosessar på avvege. Der eitt barn ikkje har det bra, er det ofte fleire i same klasse/gruppe som også kjenner på utanforskap eller mobbing. Mobbing skjer i kontekst, og kan til dømes handle om kultur og relasjonar.

Årsakene til åtferd kan også vere samansette, og vi meiner ein må sjå åtferda i samanheng med omgjevnadane til barnet. Samtidig er vi også opptekne av at mobbeåtferd må stoppast. Å involvere dei vaksne rundt barnet er viktig, og vi samarbeider difor også med tilsette i skule og barnehage, der vi mellom anna kan vere med å diskutere og analysere utfordringar med enkeltelevar og i barne-/elevgruppa.

Ein kjent og viktig indikator på skulemiljø er den årlege Elevundersøkinga, som òg er ein del av kunnskapsgrunnlaget i arbeidet for trygge og gode skulemiljø. Undersøkinga kartlegg sentrale sider ved elevane sine læringsmiljø, også mobbing. Når undersøkinga konkret spør om eleven har opplevd mobbing, vert det utdjupa: *Med mobbing meiner vi gjentekne negative handlingar frå ein eller fleire saman, mot ein elev som kan ha vanskeleg for å forsvare seg. Mobbing kan vere å kalle ein annan for stygge ting og erte, halde ein annan utanfor, baksnakke eller slå, dytte og halde fast.*

Denne definisjonen på mobbing er i tråd med Dan Olweus sin definisjon¹ frå 1992, som også er internasjonalt anerkjent. Vi veit på same tid at nyare definisjonar på mobbing veks fram. Ingrid Lund² har saman med fleire kollegaer utvikla følgjande definisjon: «*Mobbing av barn og unge er handlingar frå vaksne og/eller barn som hindrar opplevinga av å høyre til, å vere ein betydingsfull person i fellesskapet og moglegheita til medverknad.*»

Definisjonen på mobbing kan hjelpe oss til å forstå kva som skjer mellom barn, og til å komme i posisjon til å hjelpe. Uavhengig av definisjon er det samstundes slik at aktivitetsplikta i opplæringslova tek utgangspunkt i **eleven si oppleving** av eige skulemiljø og om eleven har det trygt og godt, uavhengig om mobbing er ein faktor.

Mobbeombodet arbeider heile tida med å oppdatere oss fagleg og har jamleg møte med elev- og lærlingombodet i Vestland. Vi diskuterer aktuelle problemstillingar og reflekterer rundt omgrep og praksis. Vi deltek også på både regionale og nasjonale kompetansehevingar saman med andre mobbeombod i Noreg.

Foto: Vestland fylkeskommune.

¹ Den tradisjonelle definisjonen av mobbing er utvikla av forskaren Dan Olweus, som definerer mobbing slik: "Ein person er mobba eller plaga når han eller ho, gjentatte gonger og over ei viss tid, blir utsett for negative handlingar frå ein eller fleire andre personar."

² Helgeland A. & Lund I. (2020) Mobbing i barnehage og skole-nye perspektiver

Mobbeombodet sitt arbeid 2022 – 2023

Kven har fortalt til oss og kva gjer vi med det vi får vite?

Mobbeombodet har mottatt 223 førespurnader som gjeld barnehage- og/eller skulemiljø i Vestland. Generelt ser vi at talet på førespurnader til oss aukar jamt. Gjennom dei tre siste barnehage- og skuleåra har talet på førespurnader auka frå 201 til no 223.

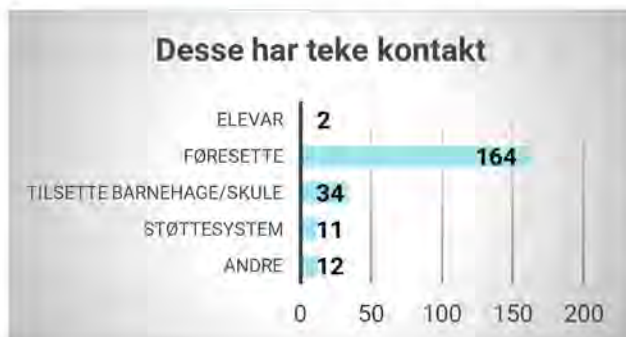
Dei fleste som har tatt kontakt er foreldre med barn som opplever utrygt barnehage- eller skulemiljø. Tilsette i barnehage og skule har òg tatt kontakt, ofte for å få rettleiing eller råd i ei sak. Tabellane under syner korleis førespurnadane fordeler seg på felt/alder, og kven som har tatt kontakt med oss.

Dei fleste, og totalt 192 førespurnader, har kome frå skulefeltet.

Det er færrest førespurnader som gjeld barnehage, totalt 13.

Vi har motteke 18 førespurnader som gjeld situasjonar utanfor barnehage og skule.

Tilsette som har kontakta oss har vore leiarar i skule og barnehage, og lærarar og assistentar i klasse og avdeling.

Med «støttesystem» meiner vi mellom anna PPT, skulehelseteneste, BUP og fritidsleiarar.

«Andre» som har tatt kontakt inkluderer FAU-representant, sambygdingar, slekt og venner av familie.

Vi mottek flest førespurnadar som gjeld mellomtrinn, deretter ungdomstrinn.

For barnhagefeltet er det flest førespurnader som gjeld dei eldste barna.

Ikkje alle fortel kva for trinn meldinga gjeld.

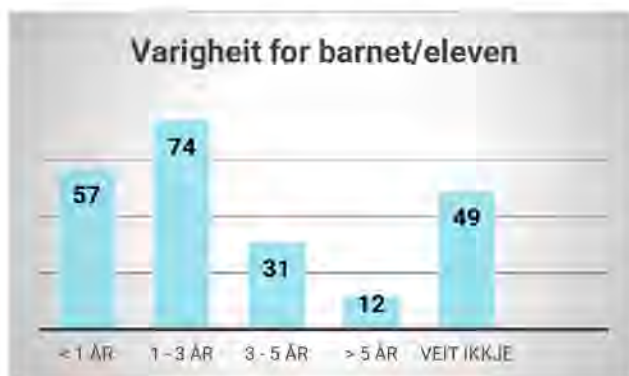
Fordeling mellom kjønn er tilnærma lik, men også her er det ikkje alle som informerer om kjønn.

Etter mandatet vårt skal vi bidra til at barn og unge får teke i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. I praksis handlar det i stor grad om å gi råd og rettleiing ut frå lovverk og faglege perspektiv, og i tillegg yte emosjonell og sosial støtte.

Når vi vert kontakta av elevar og foreldre, prøver vi difor

- 1) å lytte og møte den som tek kontakt med oss slik at den kjenner seg forstått og teke på alvor,
- 2) gjennom fagleg og emosjonell støtte å ruste elev/foreldre til å handtere sin eigen situasjon, vite kva ein kan gjere og kva ein skal kunne forvente av barnehage, skule og eigar, og
- 3) gi sosial støtte når elev/foreldre har behov for det i møte med barnehage/skule.

Når vi er urolige for ein situasjon/prosess som ikkje fører fram eller for kvaliteten på oppfølginga, seier vi i frå til ansvarlege, som regel styrar, rektor eller barnehage- og skuleeigar. Ofte skjer dette parallelt med at foreldre sjølve seier i frå. For at barn og elevar skal ha det trygt og godt, er det avgjerande at barnehage og skule har god kapasitet til å hjelpe når det først har gått gale, når førebygging likevel ikkje er nok. Mange gonger ønskjer også tilsette råd, nokon å tenke høgt med, for å prøve få auge på det ein sjølv ikkje ser.

Av dei som tek kontakt med oss fortel dei fleste at situasjonen har vart 1 – 3 år. Det høyrer òg med at dei aller fleste av desse allereie har gitt beskjed eller vore i kontakt med barnehagen eller skulen.

Vi merkar oss at om lag 20 % av dei som tek kontakt har opplevd utrygt barnehage-/skulemiljø i meir enn 3 år.

Om lag 22 % har ikkje fortalt noko om varigheit.

Når eit barn ikkje har det trygt og godt, kan barn og føresette bli redde. Frykt for å ikkje høyre til gjer fysisk vondt. Smerter i kroppen kan oppstå og andre symptom som endra matlyst og søvnavanskar kan også vise seg. Over tid høyrer vi om barn som utagerer eller som resignerer. Nokre utviklar angst/depresjon. Vi høyrer òg om barn som uttrykker at dei ikkje vil leve lenger.

Om ein vanskeleg situasjon ikkje vert betre, kjenner vi til at dei fleste barn etter kvart vegrar seg for å vere i barnehagen eller på skulen. Mange mobiliserer og går dit likevel, men etter kvart kan det bli for vanskeleg. Ufrivillig skulefråvær blir dermed ei ny utfordring, og mange av desse mister både retten til å høyre til i ei gruppe og retten til opplæring.

Dessverre er det også slik at barn i norske skular også kan utvikle posttraumatisk stressliding av å stå i utrygge skulemiljø.

Vi meiner det er svært viktig å vere god i å handtere når førebygging ikkje er nok. Som kjent blir ein god på det ein øver på, og når det kjem til handtering av utrygge barnehage- og skulemiljø (vere seg mobbing eller ikkje) – må ein vere god både kollektivt og individuelt.

Å vere synlege for dei vi er sett til å hjelpe

Tidlegare evalueringar av mobbeombodstenesta har vist at ordninga har effekt, men har vore lite kjent.³ Også dette året har vi jobba for å vere synlege og gjere tenesta betre kjent.

Årleg sender vi ut informasjonsplakatar til aktuelle aktørar i kommunar, med mål om å gjere informasjonen lett tilgjengeleg for barn og foreldre. Vi ser at mange kommunar, skular og barnehagar i Vestland informerer om tenesta på sine nettsider. Vestland fylkeskommune sine tannklinikkar informerer òg om tenesta.

Vi erfarer òg at mange elevar og foreldre ikkje har visst om tenesta vår før saka deira har vart ei stund, og dei etter kvart har fått eit tips om å ta kontakt med oss. Det er viktig at barnehagar, skular og kommunar sikrar seg at informasjonen når ut til barn, elevar og foreldre. Også Mobbeombodet arbeider for å informere på fleire måtar:

- Gjennom eigen profil på Facebook⁴ rettar vi oss mot foreldre og deler aktuell informasjon.
- I fysiske og digitale besøk i klasserom og på foreldremøte presenterer vi oss sjølve og mobbeombodstenesta.
- Med jamne mellom skriv vi debattinnlegg og stiller opp til intervju i aktuelle saker i media. Føregående skuleår har vi bidratt til totalt 9 slike innlegg/intervju fordelt på lokalaviser, regionaviser, lokalradio og TV.

Innlegg og føredrag som gjeld barnehage- og skulemiljø

Mobbeombodet har gjennom skuleåret delteke med 47 innlegg og føredrag i ulike fora.

Ved invitasjon, og med omsyn til kapasitet, har mobbeombodet halde føredrag og innlegg for aktuelle og ansvarlege i barn sine miljø.

Å treffe elevar og foreldre har vore viktig med omsyn til å gjere mobbeombodet kjent.

Foreldremøte i skule og barnehage og klassemøte med elevar har vore viktige treffpunkt for oss. Her har vi snakka både generelt og konkret om tema *trygge fellesskap, å høyre til, sosiale prosessar og korleis foreldre kan vere med å bygge gode og trygge miljø.*

³ Seland, I., I.M. Eriksen, M. Løvgren og M.A. Sletten (2020): Evaluering av ordning med fylkesvise mobbeombud for barnehage og grunnskole. Oslo: NOVA, OsloMet.

⁴ <https://www.facebook.com/mobbeombod>

Vi har òg gjennomført temaøkter og føredrag med tilsette på ulike nivå i barnehage, skule og SFO. Tilbakemeldingar fortel at det er nyttig å sette av tid til å snakke om leik- og læringsmiljø, utryggheit, mobbing, sårbarheit og om kulturen vi skaper. Like viktig har det vore å dvele ved kva som konkret ligg i ansvaret til barnehagen og skulen, og korleis fullt ut oppfylle alle delane av aktivitetsplikta.

Nokre kommunar har invitert mobbeombodet til politiske møte der vi har fått legge fram årsmeldinga vår og fått høve til å snakke om mobbing og utrygge miljø som samfunnsproblem og samfunnsansvar. I desse møta har vi lagt vekt på kva barns opplevingar handlar om, og vi har delt våre tankar om kva som hemmar og fremmar løysing i saker.

Politisk handsaming av årsmeldinga

Årsmeldinga til mobbeombodet gjeld barn i barnehage og elevar i grunnskulen og er aktuell og viktig lesnad for kommunen, politikarar, administrasjon og tilsette i oppvekst. Fylkestinget oppmoda i vedtak 28.09.2022 kommunane om å handsame årsmeldinga vår. På vegne av barn og unge er vi takksame for dei 12 kommunane i Vestland som hausten 2022 følgde oppmodinga og handsama den.

Ved gjennomgang kan vi sjå at årsmeldinga stort sett har vorte handsama som referatsak, altså orientering om vedtak treft av Fylkestinget. *Ein* kommune har handsama årsmeldinga politisk, og denne har vedteke at årsmeldinga frå Mobbeombodet i Vestland skal inngå som eit av fleire kunnskapsgrunnlag som kommunen har i arbeidet mot mobbing i barnehage og skule.

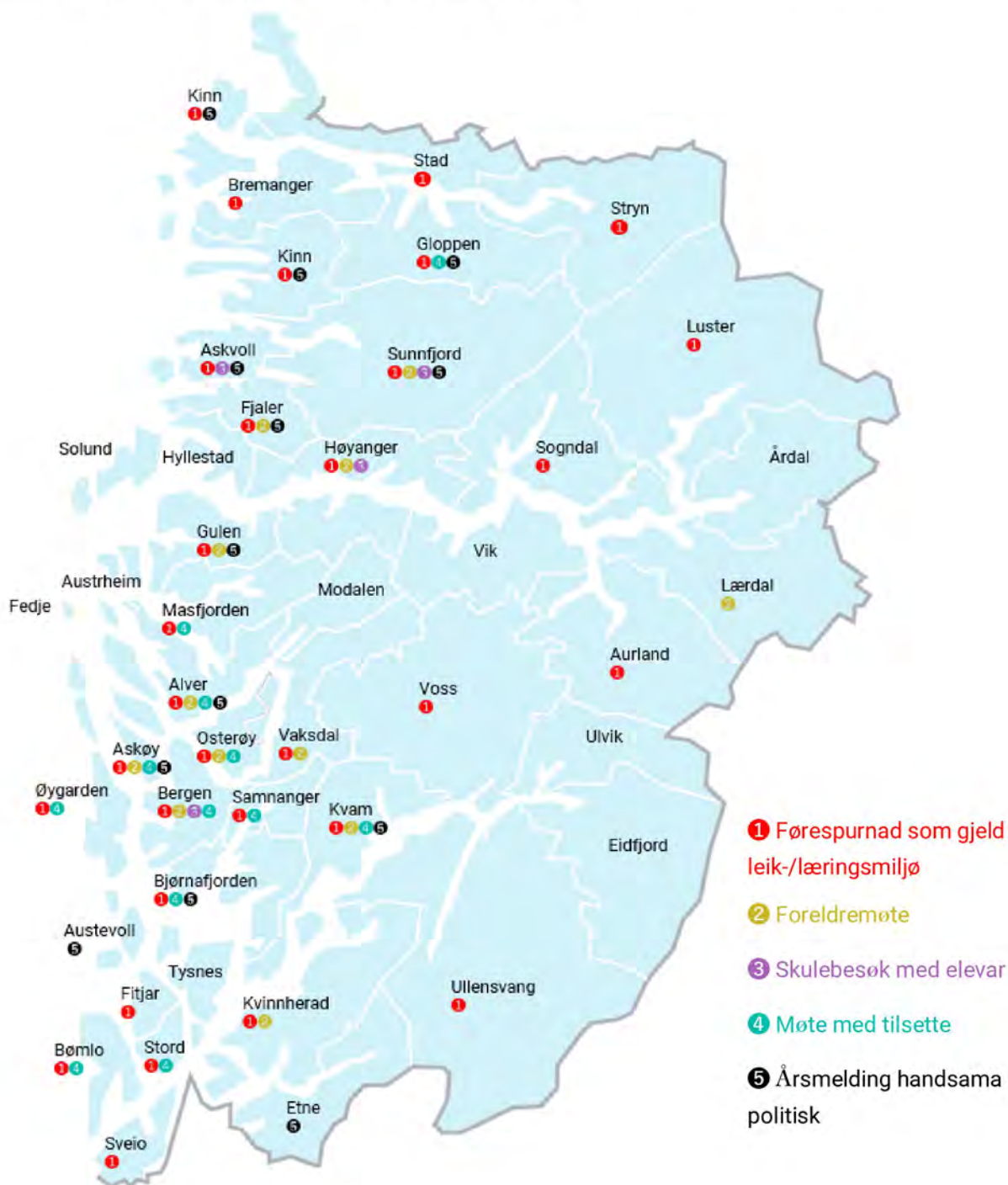
Årsmeldinga er handsama i ulike organ; utval for oppvekst, kommunestyre, kontrollutval, formannskap, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og i ungdomsråd. Seks kommunar har handsama den i fleire enn eitt organ, og sju kommunar har hatt den på saklista i kommunestyret.

foto: <https://www.pexels.com/>

Engasjementskart

For mobbeomboda er det viktig å vere synlege både for dei vi skal hjelpe og på arenaer der vi kan påverke barn sine leik- og læringsmiljø på konstruktive måtar. Oversikta under syner kva for kommunar vi på ulike måtar har hatt kontakt med dette året. Her kjem òg fram kva for 12 kommunar som har handsama årsmeldinga vår politisk.

Kva skal til for å lukkast med handtering?

Mobbeombodet blir ofte kontakta fordi barn ikkje har det bra i skule eller barnehage. I tillegg har noko svikta i handteringa av saka, og vi får tilgang til informasjon om kva som har gått gale. Skuleåret 2022-2023 ser vi i stor grad dei same problemstillingane i handteringa som tidlegare. Vi meiner det er viktig å trekke desse fram og vise korleis dei påverkar ei sak.

Problemstillingane som oftast går igjen er:

- bagatellisering
- skulen/barnehagen tek ikkje (synleg) tak i saka
- manglande kommunikasjon og samarbeid
- krenkande kommunikasjon/sakshandsaming
- tiltak blir ikkje sett i verk, vert ikkje opplevd som treffsikre eller gjer vondt verre
- enkeltbarn blir gjort ansvarlege

Når ein familie opplever alt dette i ei og same sak, kjennest det ofte svært krevjande. Når handtering feilar tidleg i prosessen, pregar det ofte saka vidare. Det krev tid og energi å rette og bygge opp att tillit. For å prøve å vise problemstillingane som går att, og kva som påverkar prosessen, har vi laga ein fiktiv case som vi no presenterer.

Eskil- ein case om handtering av skulemiljøsak

«Eskil» er 11 år og går i 5. klasse. Han har hatt det vanskeleg på skulen i over eitt år. Han har fortalt til kontaktlæraren sin at han ofte kvir seg til å gå på skulen fordi det er mykje uro i klassen, og fordi han ofte blir sitjande aleine i friminutt. Han opplever også kommentarar og blikk frå andre som gjer han meir utrygg, men han vil ikkje at kontaktlærar skal gjere noko. Han er redd for konsekvensar frå medelevar om han fortel lærar kven som seier stygge ting til han. Foreldra til Eskil har tatt sonen sin skulesituasjon opp på utviklingsamtalar. Dei har også sendt e-post til kontaktlærar fordi dei er urolege for einsemda til Eskil og for at han ikkje er trygg på klassekameratane sine. Kontaktlærar seier klassen kan vere litt uroleg av og til, men at ho ofte ser Eskil smile og i samtale med medelevar i timane. Ho seier at det er lett å bli usikker på kva andre meiner med det dei seier når ein ikkje kjenner dei så godt. Ho har ikkje sjølv sett blikka eller oppfatta kommentarane Eskil fortel om.

Kontaktlærar oppfordrar han til å spørje medelevar om å få vere med dei i friminutt, og seier at ho vil lage eit nytt klassekart for at Eskil skal få høve til å bli kjent med fleire elevar i klassen. Ho meiner ho har god oversikt over situasjonen i klassen, og at dette ikkje er noko ein treng å melde vidare til rektor.

Vi oppfattar ikkje Eskil som spesielt utrygg, og sidan vi set inn ekstra ressursar for heile gruppa, ser vi ikkje behovet for ein eigen aktivitetsplan for Eskil no.

-avdelingsleiar

Vi ser at:

- **Barn og foreldre har meldt frå ved fleire høve, ofte over år, utan å oppleve varig endring.**
- **Barn kan også vere redde for represalier frå medelevar dersom dei seier frå til vaksne.**
- **Tilsette får ikkje med seg og klarer ikkje å sjå det barna fortel om.**
- **Skule/barnehage og barn/foreldre har ulik forståing av det som går føre seg.**
- **I mange av sakene har ikkje barnet fått ein god og klar aktivitetsplan**
- **Ein del tilsette uttrykker at det må handle om mobbing for at aktivitetsplikta skal gjelde.⁵ Usikkerheit om lovverk fører til gjentekne lovbrøt.**

Krevjande kommunikasjon

Foreldra til Eskil meiner dei får lite informasjon frå skulen, og Eskil seier framleis at han kvir seg til å gå på skulen. Fråværet aukar også, då han ofte blir kvalm og får vondt i magen når han skal på skulen. Over nyttår i 5. klasse sender foreldra ei melding til rektor kor dei viser til kapittel 9A i opplæringslova.

Dei blir kalla inn til møte på skulen nokre dagar etter. I e-posten er det ingen informasjon om kor på skulen møtet skal vere, kva som er agenda for møtet, kor lang tid som er sett av og om kven som skal delta. Foreldra kvir seg allereie. Det å ikkje vere kjent med møteagenda eller deltakarar, er eit ekstra stressmoment i ein allereie krevjande situasjon.

Avdelingsleiar og kontaktlærar deltek på møtet. Eskil er ikkje invitert. Foreldra fortel ein gong til om dei viktigaste hendingane og historikken sidan 4. klasse. Avdelingsleiar seier at han har følgd med Eskil sjølv den siste veka, og sjølv om han ikkje er av dei mest utåtvente i klassen, kan han ikkje sjå at han er spesielt uttrygg. Eskil er også ein del borte frå skulen, så det er vanskeleg å få observert han så ofte som dei skulle ønske, seier avdelingsleiar. Skulen arbeider fortløpande med uroa som er i klassen, og har miljøarbeidar til stades fleire timar i veka. Kontaktlærar seier at dei planlegg å starte aktivitetsgrupper i friminutta etter vinterferien og at dei arbeider med sosial kompetanse heile tida.

Etter møtet ventar foreldra på referat, men dei får ikkje noko tilsendt. Dei er usikre på kva skulen og dei sjølve skal gjere vidare.

Vi høyrer at:

- **Barnet si stemme ofte manglar i møte og i saker som gjeld dei sjølve.**
- **Foreldre må etterspørje informasjon og etterlyse framdrift. I nokre saker er det foreldra sjølve som sørger for framdrift. Dei kjenner seg som ei byrde for skulen/barnehagen.**

⁵ § 9 A-4: Kva skal skulen gjere? <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/6.-hva-skal-skolen-gjore-aktivitetsplikten/>

- Foreldre får lite informasjon om korleis skulen/barnehagen har gjort undersøkingar. Då er det vanskeleg å vere trygg på at det er undersøkt godt nok.
- Skular vegrar seg for å setje i verk tiltak for elevar med stort fråvær, og vil vente til eleven er meir på skulen før dei gjer noko.
- Uryddig forvaltningsskikk går igjen; Å ikkje få skriftleg innkalling med tilstrekkeleg informasjon i forkant av møte, manglande referat frå møte, at ein ikkje får høve til å godkjenne referat, osb.

Samarbeid

Foreldra opplever at skulen ikkje tek problema til Eskil på alvor. Samstundes er dei ikkje til stades på skulen og kan sjå korleis Eskil har det saman med medelevane sine. Foreldra likar kontaktlærar, og opplever at samarbeidet med henne fram til no har vore godt. Dei vil ikkje kritisere jobben ho gjer, og Eskil likar henne også. Kanskje blir situasjonen til Eskil verre om dei tek kontakt med skulen fleire gongar, eller klagar på oppfølginga dei har fått til no?

Dei prøver å støtte og oppmuntre Eskil, og få han til å legge meir vekt på positive opplevingar på skulen enn på det som er negativt. Samstundes er dei redde for å bagatellisere forteljingane til Eskil om det som ikkje er bra på skulen. Eskil blir også meir og meir klar på at han ikkje ser nokon vits i å snakke meir med vaksne på skulen om det han opplever. Dei vaksne held fram med å seie at han må prøve å vere meir på skulen enn han er, og at han må vere meir frampå og sjølv ta kontakt med andre når han kjem på skulen.

Eg kvir meg til å kontakte skulen att, eg er så lei av å vere «ho masete mora...».

-mor

Vi ser at:

- Foreldre er avhengige av eit godt samarbeid med skulen, og at dei fleste redde for å bli sett på som «masete» eller forelderen som «aldri blir nøgd».
- Foreldre er i ein sårbar situasjon, saman med barnet sitt. Nokre blir sjukmelde av å følgje opp barnet sitt/kommunisere med skulen i langvarige skulemiljøsaker.
- Foreldre kjenner seg pressa til å sjølv ta ansvar og styring når dei opplever at skulen/barnehagen ikkje gjer det. Det er ikkje alltid til barnas beste.
- Barn som opplever at dei ikkje blir lytta til eller at det ikkje har nokon effekt å fortelje (sjølv om den vaksne er empatisk og lyttande) vil ofte slutte å fortelje.

Sakshandsaming og tillit

Det går mot vår i 5. klasse, og Eskil mobiliserer kvar dag for å klare å møte opp på skulen. Fleire gongar i veka klarer han det ikkje, og han opplever ofte negative kommentarar frå andre elevar dei dagane han er på skulen. Han heldt seg mykje på rommet når han er heime, og det blir vanskeleg å få han med på fritidsaktivitetar som han før har likt. Foreldra er uroa for helsen til Eskil, og dei opplever at han ofte er nedstemt og lei seg. Mor sender e-post til

kontaktlærer kvar gong Eskil er borte, og får innimellom svar på e-postane. Ho blir usikker når ho ikkje får svar på e-postar, og når ho får svar, kvir ho seg nokre gonger til å opne dei.

På skulen får Eskil innimellom tilbod om å vere på grupperom når han synest det er vanskeleg å vere inne i klasserommet. Han opplever sjeldan at læraren har tid til å komme inn til han. Nokre gongar sit han aleine og andre gongar får han med seg ein assistent som prøver å hjelpe han med oppgåvene.

Foreldra er uroa for skulen sine rutinar, og er usikker på kompetansen deira når det gjeld arbeid for trygt skulemiljø. «Er det slik at dei ikkje vil sjå, eller klarer dei ikkje å sjå...?» Begge delar gjev grunn til uro og tilliten til skulen vert broten ned. Foreldra ynsker likevel ikkje å melde saka til Statsforvaltaren då dei er redde for at ei slik melding vil ta bort tid og energi dei og skulen treng for å hjelpe Eskil. I tillegg er dei redde for at samarbeidet med skulen skal bli dårlegare. Dei tek kontakt med rektor, og set mobbeombodet i kopi i e-posten. Rektor set i gang undersøkingar etter opplæringslova sin § 9A og læringsmiljøteamet som kommunen har blitt kopla på. Undersøkingane viser at det er fleire elevar i klassen, i tillegg til Eskil, som ikkje har det trygt på skulen, og at det finst eit hierarki i klassen der Eskil er nedst.

Vi erfarer at:

- **Det som vert sagt, ord og formuleringar skulen/barnehagen vel å bruke har svært mykje å seie. Orda blir tolka i lys av egne opplevingar av situasjonen, i lys av relasjonen til tilsette og i lys av tidlegare erfaringar med barnehagen/skulen. «Kva meiner dei med det?» Kva betyr dette?» Foreldre treng å vere trygge på kva barnehage/skule tenkjer, og kjenne at dei vil barnet deira vel.**
- **Born som ikkje opplever å ha det trygt og godt på skulen, får ofte fleire rettar brotne. Det kan t.d. vere retten til undervisning og retten til tilhøyrsla til gruppe/klasse.⁶**
- **Når kommunikasjon og samarbeid i seg sjølve krev energi frå foreldra, blir det ofte ei tilleggsbelastning og tilleggskonflikt til sjølve saka. Det er ikkje til det beste for barnet.**
- **Når tilliten er tynnspliten, krev det god og tett oppfølging for å bygge han opp att.**

Tiltak

Skulen utarbeider ein aktivitetsplan etter undersøkingane. Eskil og foreldra får uttale seg om tiltaka i planen. Det er ikkje sett opp dato for evaluering av planen, men når foreldra ber om det, blir dei kalla inn til møte. Eskil er med på delar av møtet, og seier at det går litt betre.

⁶ Opplæringslova § 8-2: *Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper* I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhøyr. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov.

Nokre av tiltaka i planen ser ut til å ha effekt. Det er mykje fokus på samarbeid og venskap i klassen, og skulen set opp fleire timar der miljøarbeidar er saman med kontaktlærar i klasserommet. Eitt av tiltaka i planen er at Eskil skal ha samtale med miljøarbeidar ein gong om dagen. Sjølv om han likar å ha ein vaksen som lyttar til han, er det også ubehageleg når dei andre i klassen ser at han ofte går ut av klasserommet saman med ein vaksen.

Andre tiltak som styrte aktivitetar i nokre av friminutta fungerer ikkje alltid. Eskil opplever at dei vaksne som skulle ha ansvar for aktivitetar må steppe inn andre stader, og at han blir ståande aleine slik som før. Han opplever også negative kommentarar frå medelevar som ikkje har lyst til å vere på lag med han i fotball. Nokre av tiltaka blir justerte etter tilbakemelding frå foreldra. Dei er redde for at Eskil byrjar å bli lei av møter og «mas» og at han ikkje lenger seier korleis han har det.

Kvifor skal det heile tida vere opp til guten vår å gi beskjed når noko skjer på skulen? Det burde vere dei vaksne sin jobb å følgje med.

-far

Barn og foreldre fortel:

- **Dei får ikkje bidra i arbeidet med tiltak⁷**
- **Aktivitetsplanar har lite konkrete tiltak. Dei kan også vere utydelege på kven som er ansvarlege, på tidsperiode for tiltak og på dato for evaluering.**
- **Tiltak vert ikkje gjennomførte, har ikkje effekt, eller gjer vondt verre.**
- **Dei opplever ein forventning om at barnet heile tida skal halde dei vaksne underretta om korleis det går, meir enn at dei vaksne sjølv tar dette ansvaret og hentar inn informasjon.**
- **Vaksne grip ikkje inn i krenkingar.**
- **Dei saknar informasjon om kva tiltak som vert sett inn mot andre involverte barn.⁸**

Skulen klarer i løpet av våren i 5. klasse å gjere skulekvardagen trygg for Eskil ved at dei legg til rette for ein føreseieleg skulekvardag med trygge aktivitetar, og ved å stoppe krenkingane han opplever. Dei arbeider framleis aktivt med å bygge opp relasjonar, både mellom elevar i klassen og mellom lærarar og enkeltelevar. Eskil seier at det går betre, og skulen lukker saka før sommaren. Eskil og foreldra tenkjer at det er godt å starte 6. klasse med å legge bak seg alt som har skjedd.

⁷ Barn og foreldre skal aldri ha ansvaret for å finne tiltak. Det er heller ikkje slik at barn/foreldre kan «bestille» eller krevje tiltak, det skal ligge ei fagleg og pedagogisk vurdering til grunn for tiltaka.

⁸ Skule og barnehage har teieplikt om tiltak for andre barn. Likevel kan dei dele noko informasjon. Til dømes kan ein vise til skulen sine rutinar for handtering av krenkingar – at dei «alltid i alle saker følgjer opp slik». Ansvarlege kan be om samtykke til å dele informasjon med andre foreldre. Det er òg mogleg å utarbeidde aktivitetsplanar på gruppenivå, kor ein har tiltak som blir satt inn i heile klassen eller gruppa.

Det er mange som kjenner det slik som Eskil og foreldra hans når dei opplever betring i vanskelege situasjonar dei har stått i lenge. Det har vi stor forståing for, og vi ser ofte at gode forandringar kan vare ved. Likevel vil vi understreke at det er viktig å følgje opp i lang tid etter at eit barn har det trygt og godt. Vi veit også at feriar, overgang til ny klasse, lærarbyte etc. skapar sosiale «vakuum», og tilrår difor at tiltak blir vidareført inn i nytt skuleår, sjølv om eleven opplever å ha det trygt her og no.

Kva med barnehage?

Historia om Eskil går føre seg over nokre år på barneskulen. Mange som tek kontakt med mobbeombodet fortel om at dei har opplevd utrygt skulemiljø i fleire år, at det har eskalert frå tid til anna, og at det heile starta i barnehagen.

Vi møter mange av dei same problemstillingane (t.d. bagatellisering, manglande undersøking, tiltak som ikkje vert gjennomførte eller har effekt) når barnehageforeldre tek kontakt som dei vi har skildra i skule-casen over, men i tillegg spør barnehageforeldre ofte om korleis og til kven ein skal løfte saka når tiltak i barnehagen ikkje fungerer. I motsetnad til opplæringslova, gjennom § 9 A-6, gir ikkje barnehagelova same individuelle klagerett. For barnehagen er det kommunen som er tilsynsmyndigheit og fører tilsyn etter barnehagelova.

Barnehagelova sitt kapittel 8 liknar mykje på kapittel 9A i opplæringslova, og her går det tydeleg fram kva plikter barnehagen har når barn ikkje har eit trygt og godt psykososialt miljø.

Vi ser ei auke i førespurnader, både frå tilsette og føresette i barnehage. Vi er glade for at trygt barnehagemiljø har fått auka fokus, og med meir systematisk arbeid vil vi kunne plukke opp fleire saker og hindre at dei følgjer barna inn i skulen. Oppmodingar frå mobbeombodet

Foto: Pixabay.com

Å lukkast med både førebygging og handtering

Saka om Eskil er fiktiv, men laga på bakgrunn av dei problemstillingane vi oftast høyrer om i førespurnadene vi får frå barn og føresette. Vi ser at det er skilnad på korleis barnehagar og skular handterer saker som gjeld barnehage- og skulemiljø; nokre er trygge medan andre er meir usikre. Frå vår ståstad kan vi i noko grad sjå kva som skal til for å praktisere god handtering. Basert på erfaringane våre gjennom året som har gått, rettar vi følgjande oppmodingar til ansvarlege i barnehage og skule:

System

Barnehage- og skuleleiing og- eigar må:

- **Vurdere** eigen kultur jamleg saman med tilsette. Sjå på både majoritetssamfunnet og skulen/barnehagen sine egne normer og haldningar.
- Ha **rutinar** for gjennomføring av kartlegging og risikovurdering og for registrering av fråvær og om dette heng saman med barnehage- eller skulemiljø.
- **Invitere foreldre** aktivt til å melde frå om motstand mot skule eller fråvær kan setjast i samanheng med barnehage- eller skulemiljø.

Barnehage og skuleeigar må sørge for:

- **Rettleiing** på alle nivå i ei sak. Sørg for at det finst spisskompetanse i kommunen/organisasjonen som kan tilby dette.
- Ha **system for registrering av fråvær** og om det heng saman med barnehage/skulemiljø.

Informasjon

Barnehageleiing- og eigar:

- **Informere** barn og føresette å ein måte som sikrar at dei får nødvendig informasjon om barna sine rettar i barnehagen. Foreldra må vite *heilt konkret* kor dei skal melde saka vidare til barnehageeigar om dei meiner at barnehagen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta.

Barnehagemyndigheit:

- **Informere** om kor og korleis foreldre kan melde inn sak. Informasjonen må vere **lett å finne, lett å forstå og lett å bruke**.
- Foreldre må også få **informasjon om kva ein kan forvente** og korleis **prosessen** går føre seg når ein har meldt inn sak.

Kunnskap og kompetanse

- **Tru på barn.** Alle tilsette må ha kompetanse og ressursar til å ta imot barn som fortel at dei ikkje har det bra. Dette inneber å kunne møte barnet og foreldre sine behov – her og no, òg på sikt. Å trygge barnet sine foreldre, bidrar til trygg og god handtering frå alle partar. Det er til barnet sitt beste. Å tru på barn og ta i mot barnet si oppleving er særleg viktig i situasjonar der den tilsette les situasjonen barnet står i på ein annan måte enn barnet sjølv.
- **Godt foreldresamarbeid.**
Foreldre må bli sett på som ein likeverdig partner og verdifull bidragsytar. Foreldresamarbeid må vere ein integrert del av barnehagen/skulen sin aktivitet. Leiinga må sørge for at alle tilsette er klar over kva han/ho skal gjere for å fremme eit godt samarbeid med alle foreldre. Vidare må leiinga sørge for at ein har strategiar når samarbeidet blir vanskeleg.
- **Kjenn barn sine rettar.** Tilsette som arbeider med barn må ha kunnskap om barn sine rettar og korleis gjere vurdering av *barnets beste*. Tilsette må vidare gjennomføre pliktene sine etter lovverket ovanfor barn. Dei må særleg ha inngåande kompetanse om *aktivitetsplikta*, med delplikter, etter *barnehagelova* og *opplæringslova*. Det gjeld både kva lova betyr, men og kjennskap til eigne lokale retningslinjer.

Tilsette i barnehage og skule må i alt arbeid utøve *god forvaltningsskikk*, - som til dømes å svare på e-post og førespurnadar, gi god informasjon og rettleiing, og gi moglegheit til medverknad.
- **Forstå.** Alle tilsette i barnehage og skule må ha god kompetanse om *grupper*, *gruppedynamikk*, *sosialt samspel* og *felles forståing* av kva krenking og mobbing er. Dei må også ha god kunnskap om korleis *sårbarheit* kan vere ein risikofaktor. Dei må òg kunne gjere *risikovurdering*; kven er dei særleg sårbare barna i år, kva kan vi gjere for å fjerne risiko og auke beskyttelse i miljøet.

Den tilsette må ha kompetanse og i tillegg anerkjenne at dei ikkje veit alt ein situasjon, og at involverte kan ha svært ulike opplevingar. Avgjerande faktorar for å lukkast med handtering av miljøsaker, er at den som handterer saka er trygg i arbeidet sitt, veit kva lovverket krev, og kva som vert forventa i møte med barn og foreldre. I tillegg må tilsette ha kapasitet til å handtere. Dette må barnehage- og skuleeigar ta ansvar for.
- **Øv.** Vi vert gode på det vi øver på. Skuleeigar og barnehagemyndigheit må legge til rette for at leiarar i barnehage og skule får arbeide med og øve på å løyse saker som omhandlar barn sitt psykososiale miljø i «fredstid». Det same gjeld for leiarar i barnehage- og skule; Bruk planleggingsdagar og fellesmøte til å diskutere og arbeide med aktivitetsplikt og delplikter frå § 9A i opplæringslova og kapittel 8 i barnehagelova. Bruk tid på å analysere tidlegare saker. *Kva fekk vi godt til, og kva kan vi bli betre på til neste gong?*
- **Be om hjelp.** Tilsette må vite når dei kan og bør be om hjelp. Dei må òg ha naudsynt kompetanse tilgjengeleg når dei har behov for hjelp. Spisskompetanse, til dømes gjennom læringsmiljøteam eller kommunale innsatsteam, kan vere eit døme på ein måte å løyse behovet for fagleg hjelp og støtte.

Vegen vidare

Mobbeombodet held fram arbeidet for at barn og elevar skal få tatt i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. Vi skal også i komande år først og fremst vere eit lågterskeltilbod for barn, elevar og deira foreldre. Det inneber at **vi skal vere synlege, ha rask responstid og tilby fagleg, emosjonell og sosial støtte** i saker som gjeld barn i barnehage og elevar i grunnskulen. Førespurnader som gjeld utrygge barnehage- og skulemiljø har høg prioritet, og vi erfarer stor nytte i å gi støtte til barn og foreldre i slike situasjonar.

Ombodstenesta i Vestland vil vi gjere kjend gjennom ulike oppdrag for foreldre og tilsette i barnehage og skule, og gjennom digitale treffpunkt som informasjon på nett, aktuelle Innlegg i sosiale medium og via webinar. Kvart år sender vi også ut informasjon om mobbeombodsordninga til kommunar, barnehagar og skular i Vestland.

I Vestland fylkeskommune sin langsiktige mål- og strategiplan har vi sett oss mål om *å vere pådrivar for å utvikle godt foreldresamarbeid i skule og barnehage, for at barns rettar vert gjort kjende for både dei sjølve og for tilsette, og for at tilsette rundt barn har kompetanse om skule- og barnehagemiljø*. Dette gjer vi kontinuerleg, men har som mål å gjere dette systematiske slik at vi har kontakt med alle kommunar kvart år.

Komande år vil vi ha særleg fokus på

- **Å komme i kontakt og bli kjende med kommunar** vi ikkje har hatt kontakt med tidlegare/føregåande år. Vi vil ta initiativ til å delta på mellom anna foreldremøte, politiske møte og administrasjonsmøte.
- **Å samle ressursteam** i fylket, vere pådrivar for at alle kommunar bygger seg og brukar slik kompetanse til beste for barn i barnehage og elevar i grunnskulen. God og tilgjengeleg kompetanse er ein viktig faktor i å ha kapasitet.
- **Å etterspørje god praksis** på korleis barns rettar vert gjort kjende.

Å lukkast med handtering gir fleire gevinstar ut over det at barn får det trygt og godt att. Mellom anna ser vi at foreldre sin tillit til barnehagen og skulen aukar, og at leiing og tilsette vert tryggare i arbeid med handtering. Å støtte barn, foreldre og tilsette i arbeid med å skape trygge miljø for alle, tenkjer vi er ein viktig del av ansvaret til kommunane.

Vidare vil vi også **halde fram med andre viktige samarbeid som vi har etablert, som med politiske utval og interessegrupper**. Gjennom jamleg kontakt med utval for opplæring og kompetanse, Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og med Elevorganisasjonen får vi aktuelle innspel å ta med vidare.

Saman for trygge og gode barnehage- og skulemiljø!

Kjeldeliste

Barnehagelova, kap. VIII: <https://lovdata.no/nav/lov/2005-06-17-64/kapVIII>

Breivik, K., Bru, E., Hancock, C., Idsøe, E. C., Idsøe, T., & Solberg, M. E. (2017). *Å bli utsatt for mobbing. En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*. Henta 01.12.2020 frå <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/a-bli-utsatt-for-mobbing--en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak/>

Drugli, M.B. & Onsøien, R. (2010) *Vanskelige foreldresamtaler – gode dialoger*. Cappelen Akademisk Forlag.

Elevundersøkinga 2022:
<https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/elevundersokelsen/>

FNs konvensjon om barns rettigheter:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/17893_1-fns_barnekonvensjon

Helgeland A. & Lund I. (2020) *Mobbing i barnehage og skole-nye perspektiver*. Cappelen Damm Akademisk.

Lund, G. E. (2020). Responsivt forældresamarbejde i skolen. *Tema: Forældresamarbejde – en udfordring for læreruddannelsen og et vilkår for skolen. Studier i Læreruddannelse og Profession*. 5(1) (s. 52-72). Henta 01.12.2020, frå <https://tidsskrift.dk/SLP/issue/view/8790/1160?fbclid=IwAR0X-VZabvXReLGLC0Bu4oMpH7qUSSowZ3Fzq9513Dlq0MppEsFwctwYxtc>

Olweus, D. (1992). *Mobbing i skolen, hva vi vet og hva vi kan gjøre*. Universitetsforlaget

Opplæringslova kap. 9 A: <https://lovdata.no/nav/lov/1998-07-17-61/kap9a#:~:text=Alle%20som%20arbeider%20p%C3%A5%20skolen,trakassering%20dersom%20det%20er%20mogleg.>

Seland, I., I.M. Eriksen, M. Løvgren og M.A. Sletten (2020): *Evaluering av ordning med fylkesvise mobbeombud for barnehage og grunnskole*. Oslo: NOVA, OsloMet.

Årsmelding frå mobbeombodet i Vestland 2020-2021:
<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/utdanning-og-karriere/hjelp/mobbeombud/arsmelding-mobbeombod-2020-2021.pdf>

Årsmelding frå mobbeombodet i Vestland 2021-2022:
<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/utdanning-og-karriere/hjelp/mobbeombud/arsmelding-mobbeombodet-2021-2022.pdf>

vestlandfylke.no

Fra: Helge Inge Johansen[Helge.Inge.Johansen@vlfk.no]
Sendt: 22.12.2023 09:37:09
Til: Helge Inge Johansen[Helge.Inge.Johansen@vlfk.no]
Tittel: VS: FKT - medlemsinformasjon desember 2023

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>
Sendt: onsdag 20. desember 2023 12:31
Til: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>
Emne: FKT - medlemsinformasjon desember 2023

Til FKTs medlemmer

Se vedlagte brev

Med vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen
Generalsekretær

Forum for kontroll og tilsyn / Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo / fkt@fkt.no / +47 414
71 166 / www.fkt.no

[Hold deg oppdatert med vårt nyhetsbrev](#)

20. desember 2023

Kjære medlemmer

Nå er tiden her for å reflektere over året som har gått og det som skal komme. Mange av dere er nye i kontrollutvalget og har forhåpentligvis ambisjoner om å gjøre en god jobb der. Forum for kontroll og tilsyn har som nyttårsforsett å bistå dere godt med det.

I høst gjennomførte vi Kontrollutvalgslederskolen del 1 på Teams. Interessen var stor med over 200 påmeldte. Nå er vi godt i gang med å planlegge vårens aktiviteter:

FAGLIGE SAMLINGER FØRSTE HALVÅR 2024

[Kontrollutvalgsdagane, 23. – 24. januar](#)

Sted: Hotel Alexandra, Loen

Sammen med sekretariatene arrangerer Forum for kontroll og tilsyn og kommunerevisorforbundets lokalforening i Vestland en 2-dagers samling for kontrollutvalgene i Sogn og Fjordane og Søre Sunnmøre. 130 er påmeldt.

[Kontrollutvalgslederskolen del 2, 5. – 6. februar](#)

Sted: Clarion Oslo Airport, Gardermoen

Kontrollutvalgslederskolen har som mål å gjøre lederne tryggere i rollen. Skolen gir rom for faglige diskusjoner utover det som kan tilbys i ordinære konferanser. Her er også god anledning for leder til å bygge nettverk med andre ledere rundt om i landet. Til glede for oss er det stor interesse og samlingen er fullbooket. Det er mulig å stå på venteliste for de som er interessert.

[Sekretariatskonferansen, 19. - 20. mars](#)

Sted: Quality Airport Hotel, Gardermoen

Vi håper å treffe mange av kontrollutvalgssekretærene på Gardermoen i mars (ikke Lillestrøm der vi vanligvis har brukt å være).

Her kan dere blant annet lære mer om kontrollutvalget sin rolle med å forebygge og avdekke misligheter og hvordan vi kan følge opp en risiko- og vesentlighetsanalyse med andre kontrollhandlinger enn forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Andre tema er gode og forsvarlige saksutredninger – kan kunstig intelligens (KI) hjelpe oss? Det vi skriver skal være leservennlig, konkret, forståelig og oppdatert. For å få til det er KI et verktøy – som kanskje utfordrer både faglig forsvarlighet og sikkerhet?

Vi legger opp til gode diskusjoner både i plenum og i grupper. Vi lover et nyttig, konkret, strukturert og interessant opplegg for gruppearbeidet.

Vi sender ut en invitasjon på nyåret, men det er åpent for påmelding allerede nå.

Fagkonferanse og årsmøte, 4. – 5. juni

Sted: Quality Airport Hotel, Gardermoen

Fagkonferansen 2024 tar høyde for at nyvalgte kontrollutvalgsmedlemmer har behov for kunnskap om kontrollutvalgets rolle og samspillet med andre aktører i den kommunale egenkontrollen. Selv om dere har fått opplæring lokalt, har dere sannsynligvis behov for mer faglig påfyll.

Sikkert ikke uventet er tillitt og habilitet et av hovedtemaene for vårens fagkonferanse.

Dere som er nye i kontrollutvalget vil sannsynligvis etter hvert erfare å ta imot henvendelser om mer eller mindre konkrete kritikkverdige forhold. Hvordan skal kontrollutvalget håndtere slike henvendelser? Og hva med varsling – har kontrollutvalget noe med det å gjøre?

Vi sender ut en invitasjon på nyåret, men det er åpent for påmelding allerede nå.

I forbindelse med fagkonferansen, har vi også [årsmøte 4. juni](#). Her kommer vi tilbake mer informasjon.

PROSJEKTER

Forum for kontroll og tilsyn og NKRF – kontroll og revisjon i kommunene samarbeider om et prosjekt om utvikling av veiledere for sekretariatene. Daglig leder Arnar Helgheim, SEKOM-sekretariat og generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen utgjør i styringsgruppen sammen med NKRFs kontrollutvalgskomite.

Like over nyttår skal styringsgruppen behandle høringssvar på anbefalinger om risiko- og vesentlighetsvurdering, plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Du kan lese mer om dette [her](#).

5. oktober ble styringsgruppen enige om at de to neste temaene for veiledning skal være hvordan sekretariatet og kontrollutvalget kan planlegge og følge opp orienteringer fra kommunedirektøren og besøk hos avdelinger, tjenestesteder og selskaper.

NYE MEDLEMMER

Etter valget i høst startet vi en rekrutteringskampanje som allerede har gitt gode resultater. I løpet av høsten har vi fått ti nye medlemmer. VELKOMMEN til alle dere som er nye!

Vi håper denne trenden fortsetter i 2024.

STYRET

Dere finner styreprotokollene på [medlemssiden](#) (krever pålogging). Send e-post til fkt@fkt.no hvis dere ønsker å få tilsendt brukernavn og passord.

Styrets møtekalender for våren 2024: 5. februar, 18. mars, 24. april og 3. juni.

NYHETSBREV OG MEDLEMSINFORMASJON

Personvernreglene krever samtykke for at vi kan sende ut nyhetsbrev. De som er interessert i nyhetsbrevet «Nytt fra FKT» kan melde seg på her:

[Hold deg oppdatert med vårt nyhetsbrev](#) Alle interesserte - også de utenfor organisasjonen - kan abonnere på nyhetsbrevet.

Informasjon som er forbeholdt medlemmer (medlemsbrev) blir sendt ut når vi mener vi har informasjon som bør nå medlemmene. Flere av dere har mottatt dette julebrevet direkte til personlig e-post. Hvis dere ikke ønsker å motta medlemsinformasjon direkte, kan dere gi beskjed til sekretariatet eller til FKT. Da skal vi slette adressen fra medlemslisten.

Følg oss gjerne på [facebook](#) og på [twitter](#)

Med ønske om en riktig god jul!

Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær